

NOVO MESTO

PIŠE PRIHODNOST.

Glasiło Mestne občine Novo mesto,
številka 2, junij 2026

Poletje v mestu bo vroče!

S kolesom na pot

Intervju: dr. Borut Križ, arheolog

0 naslovnici

Rudi Potepuški, mestni vagabund, se bo v začetku julija vrnil v rodno Novo mesto, kjer bo svojim someščanom ponovno predstavil najboljše umetnike, klovne, akrobate, plesalce in žonglerje, ki jih je spoznal na svojih potovanjih.

KAZALO

3	Uvodnik	20	5 let festivala, nešteto nasmehov
4	Županova kolumna	22	26. festival Jazzinty z novo programsko ekipo
5	Intervju: dr. Borut Križ, arheolog	23	Tudi tujci nam zavidajo čistočo rek in brežin
8	Uživajmo poletje skupaj	24	»Naučil sem se, da moram biti hvaležen za to, kar imam.«
10	Pester program počitniških aktivnosti za otroke	25	Teden v znamenju sodelovanja in odprtosti
11	Kolesarska povezava Novo mesto–Stopiče: korak naprej k trajnostni mobilnosti	26	Stopigorart
12	Kronika občinskega sveta	27	Od stabilnega razvoja do ključnega akterja stanovanjske politike v Novem mestu
13	Prispevki svetniških skupin	28	Ugodna posojila z garancijo in subvencijo obrestne mere
16	Novomeški kolaž	29	S kolesom po Dolenjski
18	Urbani park Loka: sodobna zelena oaza na stičišču mesta in reke	30	Poletje, ki ga najdeš doma
19	Skupaj za varno skupnost	31	Križanka

NOVO MESTO

Novo mesto

Glasiło Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Jure Marolt

UREDNIŠKI ODBOR

Monika Gabrič Simon, Damir Dominič, Nataša Jakopin, Mirjana Martinović, Živa Fink.

NASLOVNICA

Lenart Lukšič

JEZIKOVNI PREGLED

Marinka Cerinšek

PRODUKCIJA

Para, d. o. o., Ljubljana

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

14.500 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

župan Mestne občine Novo mesto

JUNIJ 2026

ISSN C508-4547

> Jure Marolt

UVODNIK

POLETJE IMA POVSOD SVOJ ČAR, V NAŠEM MESTU ŠE TOLIKO BOLJ

Sem v tistih letih, ko z mojo petošolko med vožnjo do šole ponavlja pred njenim preverjanjem znanja. Tokrat je bila na vrsti družba, natančneje njeno domače Novo mesto in njegova zgodovina. Rudolf IV. Habsburški ga je ustanovil leta 1365. Sprva se je imenovalo Rudolfswerth, ker pa je bil za takratne domačine to Nou mest, se je to ime tudi prijelo. To zgodovino dobro poznam. Nato mi je naštela pomembne ljudi, ki so na tak ali drugačen način povezani z njim: Janez Trdina, Dragotin Kette, Miran Jarc, Ilka Vašte, Slavko Grum, Leon Štukelj ... Kje so pa Anton Podbevšek, Pia in Pino Mlakar, Božidar Jakac, Marjan Kozina in ostali, glasno pripomnim. Preveč jih je bilo, da bi si vse zapomnila, mi odgovori.

V tem vidim mnogo lepega. Naše mesto je polno pomembnih osebnosti, ki so pustile močno sled. Mnogo lepega je pred nami, in sicer najbolj sproščujoč del leta, pri čemer smo lahko vse in še več, če si to le dovolimo in znamo biti.

Poletni čas je tisti, ko nas večina za odih zapusti svoje mesto. Morje ali gore nas kličejo, tega klika pa ne smemo preslišati. A največja vrednost Novega mesta je, da se vedno radi vračamo domov. Odkrivamo lepote sveta in držav od blizu in daleč, medtem ko nas preplavlja spoznanje, da je tudi naš dom nekaj posebnega.

Zgodovina mesta je čudovito obdobje, ki pa je del njegove (bogate) preteklosti. Kaj bo, ko bo, če bo, tovrstni pogojniki nas tudi ne bodo preveč zaposlili. Najlepša stvar prihodnosti je prav ta, da je nedoločljiva in presenečenje za vse. A sedanost, ta trenutek, to obdobje, je tisto, ki nas zanima, ker ga soustvarja sleherni od nas.

Vsa tista velika imena, ki sem jih naštel, si v času svojih življenj niso predstavljala, kako močno bodo zaznamovala mesto in širšo družbo nasplah. Tega danes ne ve nihče od nas, kar pa posameznika ne ovira, da se potruji po svojih najboljših močeh, da soustvarja današnjo sliko

mesta. Danes z majhnimi koraki, ki bodo morda prerasli v gromozanske podvige.

Poletni večeri v središču mesta so zame nekaj najlepšega. Ker je vse tako sproščeno, iskreno in preprosto. Nestrpnost jih že pričakujem, prav tako ljudi, ki jih bom tam srečal in ki soustvarjajo utrip mesta.

Danes so tudi vse obveznosti tega sveta nekoliko bolj oddaljene. Skrbi so manjše, problemi brezpredmetni ... Vroč poletni zrak vsakega od nas naredi bolj ležernega in manj razboritega. Upočasnji naše dihanje, umiri naše misli. Prihaja čas druženja, sprehodov, žarjenja, plavanja, uživanja v malenkostih.

Poletje ima v slehernem mestu svoj čar, v našem še toliko bolj. Verjamem, pa naj gre za resnično trditev ali ne. Previsoke vročine ali komarjev seveda ne maram, a vseeno je manjše zlo kot drgnjenje ledu z vetrobranskih stekel skoraj sleherni jutro med novembrom in februarjem. Ravno zato, ker tudi poletje ni idealno, ga še toliko bolj cenim.

Vedno sem skrivoma zavidal lokalnim mojstrom na morju, ki med enajsto dopoldne in peto popoldne med poletjem niso delali, ker je bilo za to prevroče. Siesta naj bo! Siesta za vse. Uživaj in užij poletje.

PRIORITETE NOVEGA MESTA V NOVEM VLADNEM MANDATU

Mag. Gregor Macedoni, župan

Novomeška občina ima od leta 2015 jasno zastavljeno strategijo razvoja in zajema obdobje do leta 2030. Strategija se uspešno uresničuje na številnih področjih. Celovito razvijamo celotno občino, razvijamo ključno infrastrukturo, nadgrajujemo cenovno učinkovite komunalne storitve, urejamo obstoječe in investiramo v nove osnovnošolske in predšolske zgradbe, podpiramo javno in zasebno stanovanjsko gradnjo, omogočamo gospodarsko dejavnost tako velikih gospodarskih družb kot srednjih in malih podjetnikov, gradimo partnerstva in podpiramo civilnodružbene organizacije na področju športa, mladine, kulture, okolja, zdravstva, sociale, humanitarnosti, razvijamo trajnostno mobilnost. Z novim državnim javnim raziskovalnim zavodom Rudolfovo smo se vpisali na zemljevid javne raziskovalne sfere ter nenazadnje: dosegli smo ustanovitev nove javne univerze v Novem mestu.

Predvsem nova javna univerza ter aktivna državna pomoč pri »bitki« za nov projekt v Revozu sta rezultata, ki si ju bomo zapomnili iz zadnjega vladnega mandata. Hkrati pa ne moremo mimo zastoja v zadnjih štirih letih pri urejanju državne cestne infrastrukture. Ta je za Novo mesto v obdobju gospodarskega razvoja nujna in vse bolj zaznamuje vsakodnevno življenje vseh, ki v dolenski prestolnici živimo in/ali delamo.

Ob začetku novega vladnega mandata je seznam pomembnih projektov, ki jih Novo mesto pričakuje od države (glede na delitev pristojnosti med državo in občino) zelo jasno zastavljen. Najvišjo prioriteto imajo cestni projekti. Država mora poskrbeti za hitre in učinkovite premike pri gradnji zahodne obvoznice z novim mostom v Srebrničah, rekonstrukciji Šentjernejske ceste z novim krožiščem ob vstopu v Drgančevje oz. na Lobetovo ulico v nasprotnem kraku, gradnji šmihelske obvoznice, rekonstrukciji krožišča Situla (državo na pomembnost izvedbe tega projekta pred gradnjo 3. razvojne osi opozarjamo že zelo dolgo), pri izgradnji podvoza pod železnico v Bršljinu, novih kolesarskih in peš povezav med Stopičami in Gotno vasjo – če naštejemo zgolj najbolj izpostavljenе. Prav gotovo pa je med najpomembnejšimi državnimi pristojnostmi, da z ustrezno zakonodajo pospeši izvedbo ključnih državnih infrastrukturnih projektov, med katerimi je tudi 3. razvojna os. Še posebej na odseku mimo Novega mesta, kjer se postopki zaradi pritožb vlečejo predolgo. Tovrstna zaveza je zapisana v novem koalicijskem sporazumu. Zelo težko je razumeti, da država, ki je prek Darsa investitorica, že od konca leta 2021, ko je bilo prvič izdano gradbeno dovoljenje, mirno gleda počasno

Boštjan Pucelj

reševanje in ponavljajoče se pritoževanje, ki ne obravnava bistvenih elementov projekta, ampak zgolj vsebine, ki niso bistvene oz. so bile predmet predhodnih postopkov. Če želimo v 21. stoletju kot država napredovati, bomo morali znati zaščititi javni interes v konfliktu z zasebnim. Naslednja točka je nadaljnji razvoj javne univerze. Novo mesto ima od leta 2006 sprejet prostorski načrt ter urejeno javno lastništvo zemljišč za izgradnjo univerzitetnega kampusa v Drgančevju. Slovenske univerze v Ljubljani, Mariboru, Kopru in Novi Gorici imajo težave z razpršeno prostorsko ureditvijo svojih objektov. Novo mesto ima priložnost, da postane prvo slovensko mesto z univerzitetnim kampusom, ki bo učinkovito razvijal univerzitetni prostor ter ga s povezavami z mestom nadgrajeval v širok razvojni model. Zato pričakujemo obravnavo novomeške visokošolske infrastrukture oz. izgradnje univerzitetnega kampusa kot enega od ključnih razvojnih projektov, ki bo sofinanciran tudi iz skladov EU.

Slovenija ima velike težave zaradi centralizacije, ki se vse bolj odraža v porušenem stanovanjskem trgu z nerealno visokimi cenami ter vse bolj nemogočim prometom. Zato je najava nove vlade, da bo decentralizacija ena od ključnih prioritet, zelo pomembna. Tudi konkretna navedba, da se bo pomemben del državnih delovnih mest preselil iz Ljubljane v ostala slovenska mesta, je pomemben premik od načelnih usmeritev v konkretni ukrep. Sedaj bo pomemben še premik od besed k dejanjem. Tudi Novo mesto je pripravljeno, da prevzame sorazmerni del tega procesa. Nova delovna mesta državne uprave so lahko pomembna priložnost za krepitev in razvoj mesta in občine.

V novi ministrski ekipi sta dva Novomeščana – ministrica za demografijo, družino in socialne zadeve Mateja Ribič in minister za izobraževanje, znanost in mladino Borut Rončević. Obema čestitam in jima želim uspešno delo. Verjamem, da bosta ponosna ambasadorja okolja, iz katerega prihajata. V povezanem, partnerskem dialogu lahko lokalno okolje in državna raven dosežeta bistvene premike, ki bodo imeli pozitivne učinke za vse.

Naše lokalno okolje je z rekami, potoki, griči, planjavami in gozdovi za mnoge sanjsko. Prav gotovo pa največ štejeta tista senca in tista družba, ki vam največ pomeni. Pestro pa bo tudi dogajanje na poletnih kulturnih, športnih in družabnih prizoriščih. Želim vam veliko prijetnega druženja ter mirno in sproščeno poletje.

> Jure Marolt

DR. BORUT KRIŽ, ARHEOLOG

»NIHČE, KI SE V EVROPI UKVARJA Z ARHEOLOGIJO, NE MORE MIMO NOVEGA MESTA IN KAPITELJSKE NJIVE!«

Ko pomislimo na novomeško in slovensko arheologijo, ne moremo spregledati imena in dela dr. Boruta Križa. V vseh desetletjih njegovih bogatih raziskovanj je Kapiteljska njiva postala skoraj njegov drugi dom, pred uradnim začetkom novega obdobja v njegovem življenju, ki ga prinaša poletna upokožitev, pa smo pogovorili z njim. Dr. Borut Križ je vedno zanimiv in hvaležen sogovornik, prava arheološka enciklopedija.

Boštjan Pucelj

Kako se je pravzaprav začela vaša »arheološka« zgodba, kako se je razvila ta strast?

To zgodbo vedno pripovedujem – prvi arheolog, ki je začel delati v Novem mestu, je bil gospod Tone Knez. Je Laščan, v Novo mesto je prišel v službo in naključje je hotelo, da je bil edini človek, ki ga je tu poznal, moj oče. Namreč njegov najboljši prijatelj in moj oče sta v Zagrebu študirala farmacijo in gospod Knez je prihajal na obisk k svojemu prijatelju v Zagreb; tako se je spoznal tudi z mojim očetom. Ko je gospod Knez prišel v Novo mesto, je bil moj oče edini, ki ga je tu poznal. Kasneje je začel prihajati in zahajati v našo hišo. V šestdesetih letih so se v Kandiji začela izkopavanja, takrat sem bil osnovnošolec in me je seveda to zanimalo. Gospod Knez me je povabil, da pridem pogledat, kaj delajo. Med prvomajskimi počitnicami sem takrat

nekaj dni preživel na izkopavanjih. To je bil moj prvi resen stik z arheologijo, pri čemer sem tudi sodeloval pri samih izkopavanjih.

Ste se takoj zaljubili v arheologijo? Ste to vedeli že v tistih otroških letih?

Že takrat sem se odločil: ko bom velik, bom arheolog! Že v četrtem ali petem razredu, ko je bilo treba zapisati, kaj me zanima kot poklic, sem vedno dejal, da bom arheolog. Moram pa priznati, da ko sem šel študirat, je bila težava z zaposlitvijo in doma nad tem niso bili navdušeni. Menili so, da ne bom nikoli dobil službe kot arheolog, in so zato pogojevali, da sem vpisal dve stvari: zgodovino in arheologijo. Prepričani so bili, da bom imel kot učitelj zgodovine veliko večje možnosti za zaposlitev. Ko sem zaključil vojsko in študij, je bila moja prva zaposlitev na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem

mestu, kjer sem bil nekaj let zaposlen kot zgodovinar, nato pa sem izrazil željo, da me zanima arheologija, in tako sem postal arheolog.

Kaj imata skupnega zgodovina in arheologija? Obe področji se ukvarjata s preteklostjo ...

Zgodovina in arheologija sta precej ločeni področji. Zgodovina je sicer zelo primerna za arheologijo, ker omogoča širši vpogled v dogajanje, npr. v zgodovino Rima ali zgodnjo srednjeveško zgodovino. Zelo dobro je poznati tudi novejšo zgodovino in jo vključevati v arheološke raziskave. Arheologija je resda poseben del zgodovine, tisti njen najstarejši del. Med arheologijo in zgodovino je ta razlika, da zgodovina dela z viri, pisanimi viri, arheologija pa se ukvarja z materialnimi viri. V zadnjih desetletjih se je to sicer kar precej spremenilo. V mojih časih se je arheologija ukvarjala z obdobjem do začetka visokega srednjega veka, to je do 10., 11. stoletja. S kasnejšimi obdobji se je ukvarjala zgodovina. Zdaj pa poznamo tudi arheologijo industrijske dobe, arheologijo vojnih spopadov, skratka, arheologija je segla tudi v 21. stoletje. Tako proučuje tudi stvari, ki niso tako oddaljene, kar si takrat, v mojih poklicnih začetkih, nismo predstavljali.

Največ svojega raziskovalnega časa ste preživel na Kapiteljski njivi – zakaj je tako posebna?

Kapiteljska njiva je zelo pomembno grobišče. V uporabi je bilo skoraj 1000 let v treh različnih arheoloških obdobjih: v bronasti dobi, starejši in mlajši železni dobi. Število grobov, ki smo jih tam našli, je izjemno veliko, kar velja tudi v evropskem pogledu. Gre za več kot dva tisoč grobov, kar je izjemna številka. V evropskem pogledu je to eno največjih nekropol, grobišč. Same najdbe so res

Arheološko izkopavanje na Kapiteljski njivi v Novem mestu, okoli leta 2010.

izjemne, to območje smo raziskovali tri desetletja in to je tisto, kar je Novo mesto postavilo trdno v evropske arheološke okvire. Ko sem začel kot mlad arheolog hoditi na različne kongrese in simpozije po Evropi, smo to naše gradivo vedno primerjali z drugimi najdišči po Evropi. Zadnja desetletja pa se dogaja, da naši evropski kolegi primerjajo svoje gradivo s tem, ki je bilo najdeno na Kapiteljski njivi in v Novem mestu. Včasih mi je kar malo nerodno, da Angleži, Francozi, Čehi, Avstrijci, Italijani, Hrvatje za svoje predmete govorijo, da so podobni tistim s Kapiteljske njive. Zato nihče, ki se v Evropi ukvarja z arheologijo, ne more mimo Novega mesta in Kapiteljske njive.

Novo mesto poznano tudi kot mesto situl. Z razlogom? Je tako poznano v širšem prostoru?

Novo mesto, mesto situl, je zelo upravičen naziv. V celi Sloveniji so odkrili približno 40 situl, od tega v Novem mestu okoli deset, kar je približno četrtnina teh okrašenih situl. Gre za pomembne stvari in Novo mesto je kraj, kjer je bilo v evropskem merilu najdenih največ situl. Situle so tisti umetniški izdelki iz starejše železne dobe, ki odstopajo od ostalih najdb, saj gre za umetnost, prikazuje živali, ljudi, celotne zgodbe se pojavljajo na teh situlskih spomenikih. Verjamem, da bi se lahko Novo mesto s tem še bolj umestilo v evropskem prostoru. Lončene posode

in orožje najdemo še marsikje drugje, prav tako se marsikje pojavljajo stekleni ali jantarni izdelki, ampak situle so tisti umetniški izdelki, ki odstopajo, ki so v vrhu naše človeške civilizacije in kulture. Na to smo lahko upravičeno ponosni; tudi drugje po svetu poznajo Novo mesto kot mesto, kjer so našli situle. Američani temu rečejo »situlae people«, torej ljudje, ki se pojavljajo na situlah. Vsi tisti, ki se na svetovni ravni profesionalno ukvarjajo z arheologijo, ne morejo živeti in delovati v svojem poklicu brez tega, da poznajo Novo mesto in situle, ki so jih našli tukaj.

Kar nekaj časa je bila v dolenski prestolnici zelo živa ideja o arheološkem parku, njegovem pomenu za Novo mesto in širše. Kakšna bi lahko bila njegova vloga?

Arheološki park, ki ga bomo morda nekoč ugledali v Novem mestu, ima zelo velik potencial. Obsega kar tri najdišča: Mestne njive, Kapiteljske njive in Marof, kjer je bila tudi trdnjava oziroma naselje iz tega časa. Ta ideja je še vedno zelo aktualna, čeprav trenutno malo miruje, saj je ta prostor zaščiten. Novo mesto ima to srečo, da večji del teh najdišč ni pozidan. Taka najdišča so tudi drugje po svetu, a so bolj ali manj pozidana, skrita, pri nas pa je vse še zunaj, tako da bi jih lahko predstavili, in so v okviru mesta. Ta hrib leži med Bršljinom in centrom mesta, s temi tremi vrhovi pa ima izjemen potencial. Upam, da bo to tudi v prihodnje aktualno in da bomo tukaj lahko videli park, ki bi bil predstavitveno pomemben za Novo mesto. Tako kot poznamo Ptuj kot najstarejše mesto pri nas ali Celje kot knežje mesto, bi bilo Novo mesto mesto situl, s tem parkom bi v turističnem smislu v Sloveniji veliko pomenilo.

Ali ste to območje do sedaj že docela raziskali ali ostaja še kaj skritega?

Kot kaže, smo do danes raziskali približno dobro polovico, polovica pa ostaja neraziskana za prihodnje rodove in iskreno menim, da je potencial izjemen. Tako lahko dogradimo to naše znanje. Prikaz dela na Kapiteljski njivi je zanimiv tudi v turističnem pogledu, v strokovnem pa je izjemen. Odkrili smo veliko zelo pomembnih stvari in podatkov o življenju v preteklosti. Raziskave v zadnjih desetletjih iz tega obdobja so namreč zelo redke. Ta izkopavanja iz starejše železne dobe so bila zelo aktualna na prehodu iz 19. v 20. stoletje in takrat se je na Dolenskem izkopalo zelo veliko predmetov. Takrat je bilo bistveno, da so dobri pogoji, v katerih so se ti predmeti nahajali, povezave, s katerimi se je ugotavljajo življenje tistega časa, pa niso bile tako pomembne. Pomembni so bili lepi predmeti, ki so se postavljali v vitrine. Tako na Dunaju, v Ljubljani,

Gradcu ... Danes pa nam je pomembno, da bi preučili način življenja tistega časa in s temi izkopavanji na Kapiteljski njivi smo ugotovili in odkrili veliko podatkov, ki osvetljujejo tiste predmete in izkopavanja, ki segajo v 19. in 20. stoletje. S podatki, ki jih imamo, jih lahko tudi razložimo. Zato so bila ta izkopavanja v strokovnem pogledu izjemno pomembna.

Minulo leto je bilo Novo mesto v znamenju stekla in projekta Doživetje stekla. Kakšno vlogo je imelo steklo nekoč?

Novo mesto je bilo glede stekla zelo pomembno, predvsem v proizvodnji steklenega nakita. Tako sta bila steklo in železo izvozna artikla. Je pa oboje povezano s taljenjem, metalurgijo, kar so naši predhodniki očitno obvladali. Novo mesto je bilo v starejši železni dobi širše pomembno, ne le za Dolensko in Slovenijo, ampak je bilo pomembno evropsko središče.

Zelo kmalu bo nastopila še ena prelomnica v vašem življenju, ki jo bo predstavljala upokojitev. Se je že kaj veselite?

Vsak človek si želi v svojem poklicu nadaljevati, pa ne le to, tudi če bodo drugi nadaljevali to delo, bom z veseljem spremljal podatke, ki se bodo pojavili. V zadnjih letih sodelujem pri izkopavanjih s kolegi na Hrvaškem, kar pomeni, da se še vedno malo ukvarjam tudi s tisto terensko arheologijo, seveda pa me najbolj zanima novomeška arheologija in rezultati kolegov, ki delajo na tem področju zdaj in ki bodo to počeli tudi v prihodnje.

Še vedno me zanima moje strokovno področje, literature je še vedno veliko, tudi terenski ogledi najdišč mi še vedno ostanejo, kar me je vedno zelo zanimalo; verjetno mi res ne bo dolgčas.

Ali je Borut Križ sinonim za arheologijo v Novem mestu, ga lahko omenimo brez nje?

Imel sem srečo, da sem se lahko ukvarjal z njo. Brez arheologije, ki je bila tu ključna, tudi meni ne bi uspelo. Bistvena je naša novomeška arheologija, na katero smo lahko vsi ponosni, in ne jaz. Slovenci smo lahko ponosni na to, kar imamo v Novem mestu, mi, Dolenci in Novomeščani, pa še toliko bolj. Naša arheologija je v svetu izjemno pomembna in znana in prav zaradi nje prihajajo k nam tudi tujci. Pri nas je najbolj zastopana starejša železna doba, bogata z železovo rudo. Železo v tisti dobi je bilo tako pomembno, kot je danes nafta. Naši predniki ali predhodniki, ki so živeli na tem prostoru, so si lahko marsikaj privoščili prav zaradi železa.

Sedemdesetletnica na arheološkem izkopavanju na Kagovcu, Vetovo v Požeški kotlini (Republika Hrvaška), november 2025.

UŽIVAJMO POLETJE SKUPAJ

Poletje v Novo mesto prinaša več kot le daljše dni in prijetnejši ritem življenja – prinaša tudi številne priložnosti za druženje, ustvarjanje, sprostitvev in nova doživetja za vse generacije. Medtem ko mlajši uživajo v brezskrbnih počitniških dneh, si starejši namenijo čas za počitek, sprostitvev in dejavnosti, ki bogatijo njihov prosti čas. V Zavodu Novo mesto tudi letos pripravljamo raznolike poletne vsebine in dogodke, s katerimi želimo obogatiti poletno dogajanje v mestu ter povezovati skupnost pri rekreaciji, zabavi, raziskovanju okolice in družabnih srečanjih.

Gašper Jakše

SKOKI V KRKO – V ZNAMENJU DVANAJSTICE

Letošnja prireditev Skoki v Krko bodo v znamenju dvanajstice. Tekmovanje z 12-metrskega mostu bo namreč potekalo že 12. leto zapored, potekali bodo v nedeljo, 12. julija. Sproščena, zabavna in vizualno privlačna prireditev privablja tako domačine kot obiskovalce od drugod, ki navdušeno spremljajo tekmovalce pri skokih v vodo v različnih kategorijah (skoki na noge, lastovka, figurativni skoki). Prireditev si lahko ogledate na bregovih Krke in s Kandijskega mostu, najboljšje vzdušje pa je zagotovljeno kar z gladine Krke.

arhiv ZNM

IGRE PRIJATELJSTVA – TKANJE PRIJATELJSKIH VEZI

Novo mesto bo od 28. do 30. avgusta v znamenju mladih – dolenska prestolnica namreč že po treh letih vnovič gosti mednarodno športno manifestacijo Igre prijateljstva. Tridnevno srečanje se bo začelo v petek s slavnostnim odprtjem iger. V soboto in nedeljo se bodo tekmovalci pomerili v šestih

disciplinah, to so nogomet, rokomet, odbojka, košarka, namizni tenis in šah. Zaključna podelitev pokalov najboljšim ekipam bo v nedeljo. Mladi bodo v treh dneh tako spoznali naše mesto, se družili in spoznavali različne kulture, saj osnovni namen Iger prijateljstva ni le tekmovanje, pač pa tudi druženje in medsebojno povezovanje.

Tea Brenko

RAZGLEDNA PLOŠČAD KAPITELJ – PRIJETEN HLAD STARODAVNIH ZIDOV

V poletnih dneh vabljeni na Razgledno ploščad Kapitelj, od koder se nad mestnimi strehami odpirajo čudoviti razgledi na Novo mesto, reko Krko, Trško goro in Gorjance. Do razgledišča vodi 126 stopnic skozi mogočen zvonik stolne cerkve sv. Nikolaja, v katerem obiskovalce spremljata prijeten hlad starodavnih zidov in bogata zgodovina enega najbolj prepoznavnih simbolov mesta. Vstopnice za obisk kupite v TIC Novo mesto, Dolenskem muzeju ali na spletu.

Lana Klemencič

IZPOSOJA E-KOLES – POTEPI MED VINOGRADI IN OB KRKI

Poletje je kot nalašč za raziskovanje Novega mesta in okolice z električnim kolesom. Podajte se med vinograde Trške gore,

po senčnih gozdnih poteh ali na sproščeno vožnjo ob Krki in skozi staro mestno jedro. E-kolesa si je mogoče izposoditi v TIC Novo mesto ali na Vstopni točki Trška gora, obiskovalcem pa so na voljo številne označene poti in vodeni ogledi z lokalnim vodnikom. Kolesarski potep ponuja prijetno aktivno doživetje Dolenske in drugačen pogled na njene naravne lepote.

Jošt Gantar

MESTNA PLAŽA – POLETNA OSVEŽITEV NA REKI KRKI

Mestna plaža pod Športnim parkom Portoval vabi k sproščnemu poletnemu oddihu ob Krki. Obiskovalci si bodo lahko izposodili supe, kanuje in lesene čolne, čaka jih prijetna senca.

Počasni tok Krke omogoča brezskrbno plovbo mimo zelenih nabrežij in mestnega jedra, reka pa v vročih dneh ponuja tudi prijetno osvežitev. Mestna plaža je le nekaj minut hoje oddaljena od Glavnega trga in predstavlja priljubljeno poletno točko za aktivno preživljanje prostega časa. Za izposojajo plovil se obrnite na TIC Novo mesto.

VODENI OGLEDI NOVEGA MESTA – SPREHOD POD ARKADAMI IN V SENCI MESTNIH ULIC

Poletni dnevi so odlična priložnost za odkrivanje zgodb starega mestnega jedra Novega mesta. TIC Novo mesto organizira vodene ogledе z lokalnimi vodniki, na katerih obiskovalci spoznajo Glavni trg, Kapitelj, reko Krko in druge znamenitosti mesta. Sprehod pod arkadami, skozi ulice in v prijetni senci mestnega jedra razkriva bogato zgodovino, kulturno dediščino in zanimive zgodbe dolenske prestolnice. Ogledi so primerni za posameznike, pare, družine in skupine.

Joško Šimic

PESTER PROGRAM POČITNIŠKIH AKTIVNOSTI ZA OTROKE

Pred vrati so težko pričakovane poletne šolske počitnice in z njimi čas brezskrbnosti, igre in novih doživetij. Tudi letos smo na Mestni občini Novo mesto v sodelovanju z društvi in organizacijami pripravili pester in raznolik nabor počitniških aktivnosti za otroke in mlade, ki bodo popestrile dolge poletne dni.

NOVO MESTO

Otroci bodo lahko izbirali med številnimi vsebinami, kot so športni programi, ustvarjalne delavnice, naravoslovni tabori, tehnološke vsebine in druge zanimive dejavnosti. Programi so zasnovani tako, da spodbujajo radovednost, talente, krepijo socialne veščine ter omogočajo sklepanje novih prijateljstev in pridobivanje dragocenih izkušenj.

Letošnje poletje zaznamuje tudi tematsko leto 2026, posvečeno vrednotam skupnosti – sodelovanju, spoštovanju, solidarnosti in kakovostnemu preživljanju prostega časa. »Z vključevanjem v počitniške programe otroci in mladi ne pridobivajo le novih znanj in veščin, temveč se učijo tudi drug od drugega – kako sodelovati, se spodbujati, si pomagati in skupaj graditi prijaznejšo, bolj vključujočo skupnost. To so vrednote, ki jih želimo v letu 2026 še posebej poudariti in k njihovega uresničevanju povabiti vse generacije,« je ob predstavitvi programa počitniških dejavnosti za otroke v Novem mestu izpostavila direktorica občinske uprave dr. Jana Bolta Saje. Počitniški programi so tako odlična priložnost, da te vrednote zaživijo z igro, druženjem in skupnim ustvarjanjem.

Vse starše in otroke vabimo, da prelistate zloženko aktivnosti, izberete najljubše programe in skupaj ustvarite poletje, polno lepih spominov.

Zloženko prelistajte s klikom na QR kodo.

2026 POČITNIŠKE DEJAVNOSTI

KOLESARSKA POVEZAVA NOVO MESTO–STOPIČE: KORAK NAPREJ K TRAJNOSTNI MOBILNOSTI

Projekt kolesarske povezave med Novim mestom in Stopičami predstavlja investicijo, ki odpira vrata k bolj trajnostni mobilnosti, varnejšemu prometu in novim razvojnim priložnostim.

Kolesarska pot se bo navezovala na nastajajočo traso ob Težki vodi in dolgoročno predstavljala del širše regionalne povezave proti Beli krajini. S tem

projekt ne rešuje le lokalnih potreb, temveč postavlja temelje za širšo, strateško povezanost med kraji v regiji. Projektna dokumentacija za izvedbo

investicije je že pripravljena, zagotovljena so tudi sredstva iz Dogovora za razvoj regij v okviru evropske kohezijske politike 2021–2027. V naslednjih

korakih bo poudarek na pridobivanju zemljišč ter dovoljenj za gradnjo nove brvi čez Težko vodo, kar bo ključnega pomena za začetek izvedbe. Gradnja se bo predvidoma začela na odseku med ulico Ob potoku in Črmošnjicami, nato pa se bo nadaljevala proti Stopičam.

Tovrstna kolesarska infrastruktura pomembno prispeva k razbremenitvi cestnega prometa, zmanjšanju emisij ter izboljšanju kakovosti bivanja, obenem pa ponuja varno in prijetno alternativo vsakodnevni vožnji z avtomobilom ter spodbuja aktiven življenjski slog. Poleg tega projekt predstavlja možnosti za nadaljnji razvoj turizma na Dolenjskem; kolesarske poti so namreč vse bolj iskane med domačimi in tujimi obiskovalci, ki iščejo pristna doživetja v naravi.

LIZIKA
Poletne jezikovne delavnice

Na delavnicah bo poleg raznovrstnih aktivnosti poudarek na učenju angleščine, dodatno pa bodo otroci lahko uživali tudi v ustvarjalnih in športnih dejavnostih.

Poletne jezikovne delavnice Lizika bodo potekale v prostorih Lizike na Novem trgu.

Informacije in prijave:
040 731 700 (Majda)
prijava@lizika.si

www.lizika.si
DRUŠTVO KOCKA

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA,

MAREC–JUNIJ 2026

PRED ZAČETKOM INVESTICIJE NA NOVEM TRGU 6 ZAGOTOVLJENA NADOMESTNA PARKIRIŠČA

Zaradi začetka izgradnje poslovno-stanovanjskega objekta na lokaciji Novi trg 6, za katerega je investitor že pridobil gradbeno dovoljenje, so občinski svetniki potrdili predlog spremenjene odredbe za zagotovitev nadomestnih parkirnih površin. Nadomestna parkirnišča bodo zagotovljena na štirih lokacijah, in sicer neposredno ob stavbi nekdanjega vrtca Janko na naslovu Kettejev drevored 5, ob stavbi Kettejev drevored 3, ob stavbi Ljubljanska cesta 1 ter nad otroškimi igriščem ob stadionu Portoval.

ŽALNA SEJA OB SMRTI ČASTNEGA OBČANA DR. MIHAELA JAPLJA

Spominu na dr. Mihaela Japlja smo se na Mestni občini Novo mesto poklonili na žalni seji, ki je potekala v ponedeljek, 13. aprila 2026. Dr. Mihael Japelj je s svojim strokovnim delom dal trajen pečat slovenski znanosti, pomembno prispeval k razvoju visokega šolstva ter vizionarsko tlakoval pot ustanavljanju javne univerze v Novem mestu.

SPREJET ODLOK O OBRATOVALNEM ČASU PREHRAMBNIH OBRATOV

Svetniki so na 29. seji soglasno potrdili Odlok o obratovalnem času prehrambnih obratov v Mestni občini Novo mesto, ki določa jasna in transparentna pravila za določanje obratovalnega časa prehrambnih obratov. Namen sprejetega odloka je spodbuditi razvoj gostinske in turistične dejavnosti, zlasti v mestnem jedru, hkrati pa zaščititi javni red in mir ter kakovost bivanja prebivalcev, predvsem v stanovanjskih območjih.

ZA VEČJO VARNOST V PROMETU

Občinski svet je sprejel poročilo Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v Mestni občini Novo mesto za leto 2025 in potrdil program dela za leto 2026. Programska zasnova izhaja iz analize trenutnih prometnih razmer v občini in obravnava varno udeležbo v prometu za ključne ciljne skupine, dejavnosti sveta pa bodo tudi v prihodnje zajemale pregledne šolskih poti, ocenjevanje prometne varnosti na lokalni ravni ter aktivnosti za izboljšanje prometne varnosti.

POTRJEN REBALANS PRORAČUNA ZA LETO 2026

Novomeški občinski svetniki so na 29. redni seji sprejeli rebalans proračuna za leto 2026, ki predvideva znižanje prihodkov za nekaj več kot 7 milijonov na 71,15 milijona evrov in znižanje odhodkov za 6,6 milijona na dobrih 79 milijonov evrov. Spremenjeni proračun Mestne občine Novo mesto ostaja razvojno naravnani s ciljem uresničevanja zastavljenih strategij ter nadaljnega izboljšanja kakovosti življenja in dela za vse občanke ter občane.

SPREJET PROSTORSKI NAČRT ZA POLNILNI PARK VELIKIH MOČI

Občinski svet je v drugi obravnavi sprejel usklajen predlog Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za prostorsko ureditev skupnega državnega in lokalnega pomena

Peter Žunič Fabjančič

za Polnilni park Novo mesto. S tem so zagotovljene ustrezne podlage za nadaljevanje projekta izgradnje polnilnega parka velikih moči, ki bo prvi te vrste v Sloveniji in s katerim Mestna občina Novo mesto uresničuje strateško usmeritev na področju trajnostnega prehoda.

POTRJENA NOVELIRANA STRATEGIJA ZA ROME

Na 29. seji so občinski svetniki sprejeli predlog novelirane Strategije za Rome v Mestni občini Novo mesto za obdobje 2022 – 2030. Novelirana strategija uvaja nove ukrepe, ki so bili uvedeni s ciljem povečanja socializacije romskih otrok pred vstopom v osnovno šolo, povečanja prisotnosti romskih otrok pri pouku, dviga ozaveščenosti o pomembnosti zaposlitve ter dviga stopnje zaposlenosti med Romi.

POTRJEN PRORAČUN MESTNE OBČINE NOVO MESTO ZA LETO 2027

Na 30. redni seji občinskega sveta Mestne občine Novo mesto so svetniki v drugem branju sprejeli proračun občine za leto 2027. Glede na prvo branje so ob upoštevanju nekaterih predlogov svetnikov za proračunsko leto 2027 načrtovani odhodki v višini 84,9 milijona evrov oziroma za 2,1 milijona več kot v prvem branju, predvideni prihodki pa so višji za 1,3 milijona in znašajo 78,2 milijona evrov. Proračun ohranja izrazito investicijsko naravnano, saj se investicijska vlaganja povečujejo za 1,9 milijona evrov in znašajo 42,7 milijona evrov oziroma več kot polovico proračuna.

USTANAVLJANJE JAVNE UNIVERZE V NOVEM MESTU

Svetniki so v prvem branju potrdili sklepa o prenehanju in začetku postopka likvidacije zavodov Fakulteta za industrijski inženiring Novo mesto in Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu. Oba zavoda sta v obdobju svojega delovanja uspešno izvajala visokošolske študijske programe, razvijala raziskovalno dejavnost ter pomembno prispevala k razvoju regije, z ustanovitvijo javne univerze v Novem mestu pa bodo študijski programi, raziskovalni programi in projekti, zaposleni, sredstva, oprema in dokumentacija, pravice in obveznosti zavodov preneseni na novoustanovljeno Univerzo v Novem mestu, ki jih bo v celoti prevzela in nadaljevala njihovo izvajanje.

Več informacij o sejah občinskega sveta je na voljo na novomesto.si.

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

ŽIVAHNO MESTO POTREBUJE TUDI DOBRE PROMETNE POVEZAVE

Novo mesto bo tudi letos poleti živelo. Koncerti, festivali, športni dogodki, večerni sprehodi ob Krki, polne terase in številni obiskovalci bodo mestu dali poseben utrip. Prav je, da oživljamo mestno jedro in ustvarjamo prijetno okolje za druženje, kulturo in turizem. To mesto potrebuje.

Ob tem pa bi morali več razmišljati tudi o tem, kako ljudem omogočiti, da bodo do tega dogajanja sploh lahko prišli hitro, varno in brez vsakodnevnega stresa. Prometna situacija v Novem mestu postaja iz leta v leto zahtevnejša, kar občutimo vsi, starši, dijaki, zaposleni, starejši in obiskovalci mesta.

Ko potujemo po tujini, si kot turisti skoraj ne predstavljamo mesta brez dobrih prometnih povezav. Prav v mestih, kjer so različne oblike mobilnosti urejene, dostopne in povezane, je običajno tudi mestno jedro bolj živahno, polno ljudi in dogajanja. Ljudje lažje pridejo na prireditve, na kavo, po opravkih ali zgolj na večerni sprehod. Mobilnost danes ni več samo vprašanje klasičnega javnega prevoza, ampak tudi drugih sodobnih oblik povezovanja, ki ljudem omogočajo lažje premikanje po mestu in okolici.

Pri tem pa ne smemo pozabiti, da Mestna občina Novo mesto ni samo Glavni trg. Naša občina sega od Karteljevega do Gorjancev in vključuje številne kraje, ki so pomemben del skupnega prostora in življenja. Tudi turistični biseri, kot je Otočec, so brez dobre prometne povezanosti za marsikatero obiskovalca težje dostopni. Novo mesto in njegova okolica danes ponujata veliko možnosti za turizem, pohodništvo in rekreacijo. Prav zato bi bilo smiselno omogočiti boljše povezanost turističnih in rekreativnih točk tudi brez uporabe osebnega avtomobila.

Če želimo dolgoročno zmanjšati prometne zastoje in izboljšati kakovost življenja, bo treba resneje pristopiti k razmisleku o sodobni mobilnosti in boljši povezanosti različnih delov občine. Občani si ob tem upravičeno želimo bolj usklajeno načrtovanje prometnih ureditev, časovno učinkovitejše prenoje cest in bolj premišljene prometne zapore.

V zadnjih letih smo žal pričali tudi zmanjševanju nekaterih avtobusnih povezav in manjši frekventnosti linij, ki marsikomu zaradi urnikov niso dovolj prilagojene vsakodnevnim obveznostim. Ob tem ne gre pozabiti niti na pomen varnih in povezanih kolesarskih poti, ki v številnih delih občine še vedno niso dovolj urejene za vsakodnevno uporabo.

Poletje v Novem mestu naj bo priložnost, da poleg dogodkov in polnih trgov začnemo še bolj razmišljati, kako mesto približati ljudem. Ne samo tistim v centru, ampak vsem, ki tukaj živimo, delamo ali prihajamo na obisk.

Darja Judež,
svetniška skupina Gibanje Svoboda

POLETJE, KI GA NI TREBA ISKATI DALEČ OD DOMA

Junij je mesec, ko se otroci poslavljajo od šolskih klopi, starši pa začnemo razmišljati, kako bomo zapolnili dolge dneve, ki so pred nami. Pogosto se zazdi, da pravo poletje začne šele takrat, ko se odpravimo proti morju. Vendar bi rada povedala – tudi kot mama, ne le kot podžupanja – da Novo mesto ponuja izjemno bogato poletno doživetje vsem, ki znamo pogledati okrog sebe.

Imamo Krko, ki teče skozi središče mesta in nas vabi na sprehod po njenih bregovih ali na svežo vodo Mestne plaže. Imamo Marof, Trško goro in Gospodično, kamor lahko gremo peš ali s kolesom. Imamo več kot sto igrišč in športnih površin, raztresenih po krajevnih skupnostih, kjer se otroci še vedno lahko varno družijo na star, dober način. Imamo Dolenjski muzej, Knjižnico Mirana Jarca, gledališke in glasbene prireditve, ki poleti oživijo mestno jedro. Imamo Otočec, kopanje, kolesarjenje, festivale. Resnično ni treba veliko – le odločitev, da poletje preživimo skupaj in tukaj.

Otrokom ni pomembno, kam jih peljemo, temveč s kom in kako. Skupna ura ob Krki, popoldne na igrišču ali pot na bližnji hrib pogosto pomenijo več kot najdražje počitnice. Naša prisotnost je tisto, kar šteje – in poletje je čas, ko jim lahko damo največ. Ne čas zase od družine, ampak čas za družino.

Da bo tega še več, smo v svetniški skupini Liste Gregorja Macedonija podprli

sprejeti rebalans proračuna 2026 in proračun 2027. Oba prinašata več vlaganj v vsebine in infrastrukturo, namenjeno otrokom in družinam – od igrišč in šolskih prostorov do programov, ki bogatijo skupnostno življenje. To so naložbe, katerih učinki se ne merijo le v evrih, temveč v otroških spominih in v občutku, da je naše mesto dom, v katerem se da lepo živeti.

Naj bo torej letošnje poletje priložnost, da odkrijemo, kar imamo na pragu. Vidimo se na poteh, igriščih in bregovih Krke.

Sara Tomšič,
svetniška skupina Lista
Gregorja Macedonija

POLETJE BREZ TELEFONA

Vsako poletje se v naši občini odvijajo prostočasne dejavnosti za otroke in mladino, ki jih pripravljajo različna društva in organizacije. Mnoge izmed njih finančno podpira občina.

Preživljanje časa v naravi, s prijatelji, učenje tujega jezika, šport, čebelarstvo, skavtstvo, taborništvo in še mnoge druge. Te dejavnosti niso namenjene zgolj varstvu otrok med počitnicami, ampak imajo pomembno vzgojno vlogo. Mnoge izmed njih imajo v svojem programu izrecno napisan cilj: druženje brez telefona.

Zakaj je telefon postal tako pogosta beseda v zvezi z vzgojo in kakovostjo življenja?

Mnoge raziskave iščejo povezave s slabimi vplivi sodobne družbe ravno v posvojitvi mobilnih telefonov v našem vsakdanu. Posledice se kažejo v različnih oblikah: porasta tesnobe, ki nenavdno sovpadata z nastankom družbenega omrežja Instagram okoli leta 2015, in to predvsem pri mladih dekletih, do povezave s padcem rodnosti. Nastal je celo izraz za ta vpliv: industrija pozornosti.

Težava ni v obstoju in uporabi sodobne tehnike. Težava mobilnih telefonov je v tem, da gre z nami na WC, v posteljo, na otroško igrišče ... in da ima ta naprava dostop do interneta. Vsem našim opravilom, četudi najbolj naravnim in običajnim, telefoni ves čas ugrabljajo pozornost. Slabemu vplivu, ki ga ima

tehnika na našo rutino, se ne znamo upreti niti odrasli, kaj šele otroci.

Mnoge pobude za rešitev te težave prihajajo s strani vlad in zakonodaje. Nekaj držav je že sprejelo prepoved uporabe družbenih omrežij za mlade. Ugotavljajo, da so živopisni zasloni vseh oblik, skupaj z internetom in industrijo pozornosti, sodobna oblika odvisnosti, ki je zgolj z zavedanjem ali pogovorom ni možno rešiti. Največ pa za rešitev težave lahko naredimo odrasli sami z zgledom, ki ga dajemo otrokom pri samoomejevanju uporabe telefona.

Otroci radi posnemajo odrasle tudi pri delu. Zato vas vabim, da to poletje spoznate svoje mesto brez telefona v žepu. Spodbudite otroke k obisku prostočasnih dejavnosti in tudi sami si vzemite čas za preprosto druženje s sosedi in prijatelji ali za obisk katerega od dogodkov novomeških poletnih večerov.

*Marko Dvornik,
svetniška skupina NSi*

JE GLAVNI TRG ŠE GLAVNI?

Novo mesto se v zadnjih letih pogosto predstavlja kot razvojno uspešna občina, kot mesto turizma, kulture in kakovostnega bivanja. Toda vsakdan domačinov kaže precej drugačno sliko. Medtem ko občinska oblast govori o »oživljanju mestnega jedra« in turističnem preboju, številni občani opažajo predvsem prometni kaos, prazne lokale in vse slabšo infrastrukturo.

Zgovoren je že podatek, da največjega turističnega dogodka v občini – Pohoda po Slakovi poti z več kot 2000 obiskovalci – ne organizira Zavod Novo mesto, temveč Vinogradniško društvo Trška gora. To jasno kaže, da ključne turistične zgodbe še vedno nastajajo predvsem na plečih predanih društev in prostovoljcev, ne pa občinskih ustanov, ki bi morale razvoj turizma sistemsko usmerjati.

Ob tem se Novo mesto sooča z velikimi prometnimi težavami. Prometni kolaps ob konicah postaja del vsakdana, parkirnih mest kronično primanjkuje, številne ceste pa so v slabem stanju. Občani upravičeno sprašujejo (tudi mene kot svetnika), kako je mogoče, da mesto ob vseh velikopoteznih načrtih ne zmore urediti osnovne prometne infrastrukture. No, vseeno upam, da bodo trenutno izvajani projekti pripomogli k vsaj malo večji pretočnosti. A pomembno je tudi, da bodo dokončani pravočasno in brez dodatnih stroškov.

Posebno vprašanje predstavlja tudi Glavni trg. Tlakovanje, ki bi moralo biti simbol prenovljenega mestnega jedra, je na več mestih poškodovano in dotrajano. Občani imajo pravico vedeti, ali je bila prenova izvedena nekakovostno in zakaj se napak ne odpravi.

Največja težava pa ostaja dejstvo, da mestno jedro kljub številnim strategijam ostaja prazno. Vedno več je zaprtih trgovskih in gostinskih lokalov, domačini pa v center mesta vse redkeje zahajajo. Mesto brez ljudi ni živo mesto, ne glede na število projektnih dokumentov in promocijskih sloganov.

Novo mesto si zasluži več kot zgolj vsečne predstavitve in politični marketing. Potrebuje konkretne rešitve, odgovorno upravljanje in predvsem politiko, ki bo znala prisluhni ljudem ter vrniti življenje v središče mesta.

Za poletje se napoveduje pester program. To je pohvalno, a ni dovolj. Z ustreznimi potezami je sedaj treba ljudi v mesto tudi privabiti na dogodke, da ne bodo ti sami sebi namen.

Vsem občankam in občanom želim lepo in sproščujoče poletje.

*Srečko Vovko,
svetniška skupina SD*

POLETNO OBARVANO NOVO MESTO – MESTO DOŽIVETJU, KULTURE IN POČITNIŠKIH ZGODB

Poletje v Novem mestu tudi letos prinaša živahen mestni utrip, številne dogodke in veliko priložnosti za sproščene počitniške dni. Mesto ob reki Krki bo v poletnih mesecih znova zaživelo v znamenju kulture, glasbe, športa, druženja in doživetij za vse generacije.

Osrednje poletno dogajanje bo v juliju in avgustu zaznamoval Festival Novomeško poletje, ki bo na mestni trg, v parke in Muzejske vrtove pripeljal številne zanimive koncerte, kulturne večere, predstave na prostem ter raznolike umetniške dogodke. Večerni sprehodi po starem mestnem jedru bodo tako tudi letos prepleteni z glasbo, druženjem in prijetnim poletnim vzdušjem, ki Novo mesto vsako leto spremeni v živahno središče poletnega dogajanja.

Poseben čar tudi poleti Novemu mestu daje reka Krka, ki v vročih poletnih dneh ponuja številne možnosti za oddih in rekreacijo. Mestna plaža, sprehajalne

poti ob vodi, vožnje s supi in čolni ter zelene površine ob reki vabijo domačine in obiskovalce k aktivnemu preživljanju prostega časa. Med najbolj prepoznavnimi poletnimi dogodki ob zeleni lepotici ostajajo Noč na Krki, poletna družinska prireditve, ki poteka ob reki Krki v Novem mestu z glavnim prizoriščem na območju Športno-rekreacijskega parka Loka, ter tradicionalni Skoki v Krko s Kandijskega mostu, ki s svojo dolgoletno tradicijo vsako leto privabijo številne obiskovalce in ustvarijo posebno športno-zabavno vzdušje.

Počitniški čas bo tako kot vsako leto bogat tudi za otroke in mladostnike. V Mestni občini Novo mesto so pripravili zloženko aktivnosti, ki vsebuje pester in raznolik nabor počitniških dejavnosti, ki bodo popestrile dolge poletne dni. Mnoga društva, javni zavodi in organizacije pripravljajo številne delavnice, v katerih bodo otroci lahko kakovostno preživljali prosti čas, razvijali nove spretnosti ter sklepali nova prijateljstva. Poletni programi vključujejo športne aktivnosti, ustvarjalne delavnice, raziskovanje narave, kulturne vsebine in spoznavanje sodobnih tehnologij.

Novo mesto tudi v poletnem času navdušuje turiste, ki odkrivajo bogato kulturno in naravno dediščino Dolenjske. Obiskovalci radi raziskujejo staro mestno jedro, se sprehajajo skozi Ragov log, obiščejo Trško goro z značilnimi zidanicami ter na Gorjancih in Trdinovem vrhu uživajo v razgledih na dolensko pokrajino. Posebna znamenitost v bližini mesta ostaja grad Otočec, ki ponuja edinstveno doživetje zgodovine in narave.

Poletni koncerti, kulturne prireditve, športni dogodki, delavnice za otroke in mladino ter obiski turistov mestu dajejo posebno energijo ter ustvarjajo prijetno okolje za druženje, sprostitve in nova doživetja, Novo mesto pa tako ostaja mesto dobre volje, ustvarjalnosti in nepozabnih trenutkov za domačine in druge obiskovalce vseh generacij.

*Eva Filej Rudman,
svetniška skupina Slovenske demokratske stranke*

VARNOST IN PROMETNA PRETOČNOST NISTA SAMOUMEVNI – ČAS JE ZA UKREPE, NE IZGOVORE!

Pred nami je poletje, ki bo v novomeško občino prineslo pestro dogajanje in živahno družabno življenje. Da bi čarobnost poletja v naši dolenski prestolnici

resnično zaživela v polnosti, pa sta nujna dva temeljna pogoja: varnost občanov in normalna prometna pretočnost. Žal na obeh področjih v zadnjem času bijemo plat zvona.

Romska problematika in z njo povezana splošna varnost v Novem mestu se drastično poslabšujeta. Žal se vodstvo občine predrami le ob najbolj odmevnih incidentih – denimo ob nesprejemljivem napadu s solzivcem na mestnega redarja ali nedavnem brutalnem fizičnem napadu skupine mlajših mladoletnikov na hišnika pred OŠ Drska. Ljudska iniciativa Dolenjske (LID), ki jo vodim, se zaveda kritičnosti situacije, zato smo takoj po formiranju novega državnega zbora prešli od besed k dejanjem.

Šestega maja smo tako v sodelovanju z Občino Šentjernej organizirali širši posvet. Udeležba je bila izjemna in jasno sporoča, da regija nujno in enotno zahteva rešitve. Posveta so se udeležili ključni odločevalci iz vrst policije: direktor PU Novo mesto Bor Jeglič, direktor PU Ljubljana Tomislav Omejec in predstavnik Generalne policijske uprave Manuel Vesel. Podporo in sodelovanje so s prisotnostjo izkazali župani Jože Simončič (Šentjernej), Jože Kapler (Škocjan), Ivan Molan (Brežice) in Samo Pogorelc (Ribnica). Pridružili so se tudi direktor Občinske uprave Trebnje Janko Zakrajšek, vodja Oddelka za gospodarske dejavnosti Občine Krško Andrej Sluga ter številni člani ljudskih iniciativ iz Brežic, Krškega, Škocjana, Šentjerneja, Novega mesta, Trebnjega, Grosupljega, Ljubljane in Kočevja. Kdo je manjka? Predstavniki Mestne občine Novo mesto. Kljub vabilu smo bili ponovno deležni popolne ignorance, saj nismo prejeli niti osnovnega opravičila za neudeležbo.

A naše delo gre odločno naprej. Zapisnik tega posveta skupaj s sprejetimi sklepi je bil že posredovan vsem aktualnim poslancem v Državnem zboru. Ob tem smo jih jasno seznanili, da je bil to zgolj prvi posvet. V Ljudski iniciativi Dolenjske bomo namreč z aktivnostmi nadaljevali in za skupno mizo povabili tudi ostale deležnike, ki so odgovorni za socialno politiko in s tem neposredno vpeti v reševanje romske problematike. Na podlagi zaključkov celotnega cikla posvetov bomo pripravili celovite predloge in zahteve ter jih v sprejem poslali v parlament. Trdno smo namreč odločeni, da bomo glede na predvolilne obljube določenih strank nepopustljivo vztrajali pri sprejetju naših zahtev, ki bodo prinesle večjo varnost v JV Sloveniji ter izboljšanje situacije na področju romske problematike.

Zaradi nevzdržnih razmer sem v občinskem svetu zahteval tudi takojšnjo in sistemsko reorganizacijo Medobčinskega redarstva. To ne sme biti zgolj organ za polnjenje proračuna s kaznimi za napačno parkiranje! Zahtevam, da redarji nemudoma začnejo s poostrenimi in fizično prisotnimi kontrolami v okolici šol in javnih objektov, zlasti v popoldanskem in večernem času. Redarstvo mora prevzeti aktivno vlogo in občanom vrniti osnovno pravico – občutek varnosti v lastnem mestu.

Druga, prav tako pereča točka, pa je nevzdržna prometna situacija. Sedanja rekonstrukcija Seidlove ceste je ob neobstoju vsaj ene obvoznice preprosto nedopustna in je mesto pahnila v popoln prometni kaos. Zato sem županu in občinski upravi poslal svetniško vprašanje in pobudo glede zahodne obvoznice. Če se pri vzhodni trasi tretje razvojne osi soočamo z blokadami civilne iniciative, pri zahodni obvoznici teh ovir ni!

Zato je nesprejemljivo in neopravičljivo, da se gradnja zahodne obvoznice po vseh teh letih še ni začela. Od občinske oblasti zahtevam jasne odgovore: v kateri fazi so postopki, zakaj se zadeve ne premaknejo in kdo konkretno nosi odgovornost za tolikšen zamik? Zahtevam tudi jasno časovnico in takojšnjo, odločnejšo in bolj ofenzivno držo občine do države, da se zahodna obvoznica prične obravnavati kot prednostni projekt.

Mesto se iz dneva v dan bolj duši v prometu, občani pa smo naveličani praznih obljub in prelaganja odgovornosti. Čas je za transparentnost, odgovornost in konkretna dejanja!

*Silvo Mesojedec,
samostojni svetnik*

KO DRUŽBA POZABI SVOJE KORENINE

V času hitrih sprememb se pogosto pozablja na generacijo ljudi, ki je desetletja gradila skupnost, v kateri danes živimo. Tudi v Novem mestu delež starejših občanov iz leta v leto narašča. To ni več vprašanje prihodnosti, ampak sedanjosti. Kljub temu pa mnogi starejši ostajajo preslišani, osamljeni in odrinjeni na rob družbe.

Žal se je razširilo tudi prepričanje, predvsem med delom mladih, da so starejši »out« in da ne sodijo več v sodoben način življenja. Tak pogled je krivičen. Prav starejši so gradili ceste, podjetja, šole, bolnišnice in vrednote družbe, v

kateri danes živimo. Družba, ki ne spoštuje starejših, izgublja spoštovanje do same sebe.

Veliko starejših živi samotno, številne pokojnine pa ne omogočajo dostojnega življenja. Za mnoge je vsak mesec boj med stroški hrane, zdravil in ogrevanja. Zato imajo izjemno pomembno vlogo društva upokojencev, prostovoljci in organizacije, kot je Šola zdravja. Srečanja, druženja in medsebojna pomoč starejšim vračajo občutek pripadnosti in človeške topline.

Toda o kakovosti življenja starejših se ne odloča samo v društvih. O ključnih vprašanjih se odloča tudi v državnem zboru in občinskih svetih. Žal so državne volitve mimo, v parlamentu pa danes ni stranke, ki bi se predvsem in odločno zavzemala za starejše. Zato bodo prihajajoče občinske volitve še toliko pomembnejše.

Na lokalni ravni ljudje pogosto odločamo manj ideološko in bolj po tem, kdo je človek dejanj. Dobro je, da volivci gledajo predvsem na ljudi, na njihove rezultate, odnos do občanov in pripravljenost pomagati. Starejši ne potrebujemo lepih besed in praznih obljub. Potrebujemo dostojanstvo zdaj. In tudi zaslužimo si ga – v najširšem smislu.

Tudi v Novem mestu smo v zadnjih letih naredili pomembne korake. Med drugim sem sodeloval pri pobudah za uvedbo brezplačnih prevozov Rudi in Leon ter pri prizadevanjih za prva oskrbovana stanovanja, katerih gradnja se nadaljuje, več denarja za društva upokojencev, zapisu pomembnih izboljšav za starejše v občinski strategiji za starejše. To niso le projekti, ampak konkretna pomoč ljudem. Za leto 2027 sem predlagal, da občina pripravi vrtičke za najem, namenjen stanovalcem v blokkih, da Novo mesto pridobi več družbenih središč, prostorov za druženje vseh generacij, podprl pridobitev središča za dementne bolnike in številne druge ukrepe. To niso samo besede, za njimi so izvršena dejanja. Vse to delam v sodelovanju z vami. Vesel sem vaših pobud. Pišite mi na adolf.zupan@gmail.com

Starejši niso breme družbe. So njen spomin, modrost in srce. Zato si zaslužijo še več spoštovanja, več posluha in več dejanj. Danes, ne jutri. Vse, kar bo priborjeno za boljši položaj starejših, bo koristilo tudi mlajšim generacijam.

*Mag. Adolf Zupan,
svetniška skupina SG*

Novo mesto je letos gostilo dan Slovenske vojske, pri čemer so pripadnice in pripadniki oboroženih sil pripravili statične predstavitve svojega dela, življenja, opreme in oborožitve.

Ob prazniku novomeške občine so se na sprejemu pri županu zbrali predstavniki izvoznega gospodarstva, nove javne univerze, novomeške škofoje, novomeškega gledališča, tretje vsebinsko najbogatejše slovenske knjižnice, četrte največje slovenske regijske bolnišnice, najstarejše neprekinjeno delujoče slovenske gimnazije in novomeške občine ter srečanje obeležili s skupno fotografijo na prenovljenem – največjem srednjeveškem slovenskem trgu. Simbolno srečanje so poimenovali Novo mesto – mesto prihodnosti.

Novo mesto je obiskal minister za visoko šolstvo, znanost in inovacije dr. Igor Papič. Na delovnem srečanju sta ga sprejela župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni in vršilec dolžnosti rektorja Univerze Novo mesto dr. Janez Povh, osrednja tema pogovora pa je bila ustanovitev javne Univerze v Novem mestu ter razvojne priložnosti, ki jih ta prinaša za regijo.

V Novem mestu smo gostili župana in delegacijo partnerskega mesta Bühl iz Nemčije. V okviru obiska so si gostje ogledali mestno jedro, Olimpijski center ter Dolenjski muzej, udeležili pa so se tudi Festivala cvička ter obiskali Trško goro.

Novo mesto je v sodelovanju s Skupnostjo občin Slovenije v okviru tradicionalnega srečanja Alpe Adria gostilo mednarodno srečanje županov in podžupanov, predstavnikov občin iz Avstrije, Južne Tirolske, Hrvaške in Slovenije. Dogodek je bil namenjen krepitvi medobčinskega sodelovanja ter izmenjavi dobrih praks na področju trajnostnega razvoja, lokalnega upravljanja in podnebnih ukrepov.

Novo mesto in Slovenija sta letos prvič gostila svetovno gozdarsko prvenstvo, največje in najpomembnejše mednarodno tekmovanje v gozdarskih spretnostih. Letošnjega prvenstva so se udeležili predstavniki iz 23 držav ter Slovenijo za kratek čas postavili v središče globalnega gozdarstva.

Šola zdravja Novo mesto je letos prvič gostila regijsko srečanje vseh skupin Društva Šola zdravja Dolenjske in Bele krajine. Dogajanje je potekalo na Glavnem trgu v Novem mestu, kjer se je zbralo med 400 in 500 udeleženci, ki so izpostavili pomen gibanja, povezovanja in skrbi za zdrav življenjski slog.

Ob dnevu Zemlje so tudi letos Glavni trg zavzele predstavne stojnice osnovnih šol, na katerih so učenci s svojimi projekti pokazali, kako razmišljajo o varovanju okolja, trajnosti in skrbi za planet. Njihove ideje so bile dokaz, da so mlade generacije izjemno zavzete, odgovorne in polne navdiha.

Maturanti novomeških srednjih šol so v četrtek, 21. maja, s tradicionalno maturantsko četvorko simbolno zaključili srednješolsko izobraževanje, tudi tokrat pa so se jim pridružili nekateri devetošolci in devetošolke iz okoliških osnovnih šol.

V Novomeški občini nadaljujemo z vlaganji v celovito komunalno opremljenost tako mestnih kot primestnih krajevnih skupnosti. V Krajevni skupnosti Birčna vas, v naselju Vrh pri Ljubnem, je potekala otvoritev prenovljene komunalne in cestne infrastrukture, ki je bila ob dobrem sodelovanju občine in krajevnih skupnosti uspešno zaključena v dobrem letu dni.

Novomeška tržnica se s prenovo vse bolj približuje svojemu končnemu izgledu in bo sodobno preobrazila območje Florjanovega trga. S prenovo bo Novo mesto pridobilo nov, kakovosten, funkcionalen in arhitekturno premišljen tržni prostor v treh etažah, ki bo pomembno prispeval k oživitvi starega mestnega jedra.

V organizaciji Kolesarskega društva Zverinice so se na Glavnem trgu predstavili kolesarji prostega sloga, ki so z akrobatskimi skoki na zračno blazino navdušili obiskovalce.

URBANI PARK LOKA: SODOBNA ZELENA OAZA NA STIČIŠČU MESTA IN REKE

Novo mesto z načrtovano prenovo Urbanega parka Loka stopa v pomemben razvojni projekt, ki prinaša sodobno in celovito ureditev športnih, rekreacijskih ter parkovnih površin. Gre za projekt, ki bo prvič jasno in premišljeno povezal urbano okolje z reko Krko v enoten, dostopen in kakovosten javni prostor za vse generacije.

Rešitev temelji na zmagovalnem predlogu arhitekturnega natečaja, ki je bil v nadaljnjem razvoju projekta usklajen z uporabniki, kar je privedlo do določenih prilagoditev. Med pomembnejšimi je sprememba zasnove atletske steze, ki bo izvedena v elipsasti obliki, dodatno je bil nadgrajen tudi športni program, kjer je predvidena ureditev štirih odbojkar-skih igrišč, ohranja pa se tudi legendarno košarkarsko igrišče, ki ima za športne navdušence v Novem mestu pomembno simbolno vrednost. S premišljeno umestitvijo športnih površin bo omogočena tudi ureditev novega sprehajališča, ki bo imelo neposreden stik z vodo.

Projekt odlikuje jasna razporeditev športnih in rekreacijskih površin ter premišljena krajinska ureditev, ki ohranja značaj

odprtega obvodnega prostora. Celovitost zasnove, funkcionalna organizacija in spoštovanje naravnih danosti dajejo Urbanemu parku Loka sodoben značaj, hkrati pa ohranjajo njegov pomen ene ključnih točk druženja in rekreacije v Novem mestu.

Gradbeno dovoljenje za projekt je že pridobljeno in bodo v kratkem stekla tudi prva dela, za izvedbo pa je občina pridobila tudi 1,6 milijona evropskih sredstev, kar predstavlja dobro polovico celotne vrednosti projekta.

Urbani park Loka bo tako kmalu zaživel kot sodoben javni prostor – prostor srečevanja, gibanja in doživetij, ki bo pomembno prispeval k višji kakovosti bivanja in večji prepoznavnosti Novega mesta.

SKUPAJ ZA VARNO SKUPNOST

Varnost je ena temeljnih vrednot vsake skupnosti. V Mestni občini Novo mesto se tega dobro zavedamo, zato veliko pozornosti namenjamo razvoju in krepitvi sistema zaščite, reševanja in pomoči. Ta sistem, v katerem pomembno vlogo igrajo gasilci, enote Civilne zaščite ter številne organizacije in prostovoljci, ni le organizacijska struktura – je mreža ljudi, ki s predanostjo, znanjem in pripravljenostjo pomagati skrbijo, da je pomoč ob nesrečah hitra, usklajena in učinkovita.

Čeprav je Mestna občina Novo mesto uvrščena med območja s srednjo stopnjo ogroženosti, se zavedamo, da nesreče pridejo nenadoma – od potresov in neurij do nesreč z nevarnimi snovmi. Prav zato je ključna dobra pripravljenost. Ta temelji na rednih usposabljanjih in tesnem sodelovanju vseh vključenih.

Vsako leto je organizirana tudi večja občinska vaja, s katero preverjamo delovanje sistema zaščite in reševanja, v katero bodo letos vključene tako gasilske enote kot tudi enote Civilne zaščite. Le s takšnim pristopom je zagotovljeno hitro,

usklajeno in učinkovito ukrepanje, ko je to najbolj potrebno.

Sistem zaščite in reševanja temelji na ljudeh, zato Mestna občina Novo mesto vabi vse občane, ki želijo aktivno prispevati k varnosti v skupnosti, da se pridružijo enotam Civilne zaščite. Posebej dobrodošli so novi člani ekip prve pomoči ter ekip za iskanje in reševanje zasutih

v ruševinah. Vanj se lahko vključijo državljani, stari med 18 in 63 let (moški) oziroma do 55 let (ženske), ki so splošno delovno sposobni.

Vsak posameznik lahko s svojim znanjem, energijo in voljo do pomoči prispeva k temu, da bo naša skupnost še varnejša, povezana in odprna. Skupaj zmoremo več – tudi takrat, ko je najtežje.

Vse zainteresirane občane, ki bi se želeli vključiti v Sistem zaščite, reševanja in pomoči vabimo, da svojo prijavo oddate na e-naslov klara.golic@novomesto.si

5 LET FESTIVALA, NEŠTETO NASMEHOV

Zavod Novo mesto je pod okriljem Festivala cvička že peto leto zapored povezal vinogradnike, vinarje in prijatelje te žlahtne, rubinasto rdeče pijače. Poleg cvička so lahko na degustaciji v Hiši kulinarike okušali tudi druga odlična vina.

Kristijan Bišof, KB Produkcija

Zveza društev vinogradnikov Dolenjske je v sklopu 54. Tedna cvička dogajanje najprej obogatila s povorko vinogradniških društev, nadaljevalo se je z druženjem pred vinogradniškimi hramčki in pod prireditvenim šotorom, kjer je bil v petek že tretje leto zapored kot kralj cvička okronan Andrej Grabnar, insignije za ambasadorja cvička pa so nadedli Matjažu Pavlinu. Dan kasneje pa je krona ostala tudi 26. cvičkovi princesi Ajdi-Lei Jakše, ki bo cviček promovirala še eno leto.

Vinogradniki so sicer podelili tudi najvišja priznanja najbolje ocenjenim vinom v okviru 54. Tedna cvička, še prej pa je Zveza društev salamarjev Slovenije razglasila najboljše salamarje na 30. finalu slovenskih salamijad, Evropski red vitezov vina pa je razglasil zmagovalca viteškega turnirja.

Spremljevalni program 54. Tedna cvička so obogatili tudi srečanje vinogradniških pevskih zborov v Trebnjem, 13. Pohod po Slakovi poti, Akademija cvičkovega turizma, predavanje z degustacijo vina in vodenjem po starem mestnem jedru s poudarkom na vinogradništvu.

Društvo novomeških študentov je v atriju Situle pripravilo kulinarčno-vinski večer z Adijem Smolarjem.

Bogat zabavni program na glavnem odru je razveseljeval vse generacije in zagotavljal živahen utrip Glavnega trga – po povorki je zaigrala mestna godba, zaplesale so mažoretke in člani FD Kres, za glasbeni del so v petek poskrbeli ansambel Sympatic, Petkova pumpa in skupina Gadi, v soboto pa ansambel Dolenjskih 5, Saša Lendero in Čuki, ki so že dopoldne navduševali najmlajše. Zanje so poseben program pripravili še Vila Eksena, klovn Žare in Spiderman.

Festival cvička odraža ponos Dolenjcev na vinogradniško tradicijo, ki povezuje generacije in skrbi za nove spomine, za male in velike nasmeh.

26. FESTIVAL JAZZINTY Z NOVO PROGRAMSKO EKIPO

Med 17. in 22. avgustom bo Novo mesto ponovno gostilo festival Jazzinty, eno najpomembnejših mednarodnih jazzovskih prireditev v Sloveniji ter enega osrednjih kulturnih dogodkov regije. Festival letos vstopa v svojo 26. izvedbo in že več kot četrto stoletja povezuje vrhunske glasbenike, mentorje in mlade glasbene ustvarjalce iz Slovenije in tujine.

Davorin Pavlenič

Festival finančno podpirata Ministrstvo za kulturo in Mestna občina Novo mesto, pri festivalski produkciji pa Zavod Novo mesto že vrsto let tesno sodeluje z Glasbeno šolo Marjana Kozine. Po nekajletnem premoru vnovič soustvarja zgodbo festivala tudi LokalPatriot. »Zgodba se je začela avgusta 2000, ko je Marijan Dovič v sodelovanju z LokalPatriotom prenesel ustvarjanje sodobne jazzovske produkcije v lokalno okolje,« pove Ema Koncilija, vodja in koordinatorka programov v LokalPatriotu. »Čez leta smo nato lahko opazovali, kako se je festival razvijal in nadgrajeval. Številni udeleženci delavnic so danes uveljavljena glasbena imena doma in v tujini.«

Letošnji festivalski produkcijski ekipi Zavoda Novo mesto sta se poleg Eme Koncilija pridružila tudi nova programska vodja Aljaž Ogulin in Maja Tomič. Festivalsko vodenje prevzemata od Domna Bohteta in Ane Čop, ki sta v zadnjih letih uspešno nadgrajevala dolgoletno delo Jureta Dolinarja. Aljaž Ogulin, sicer po izobrazbi jazzovski bobnar, se kot dolgoletni udeleženec delavnic Jazzinty še kako zaveda, kako pomembna je vloga mentorjev: »Mentorji so ključni del ustvarjalnega jedra delavnice Jazzinty. S svojim bogatim znanjem in izkušnjami ustvarjajo okolje, ki spodbuja ustvarjalnost, glasbeno raziskovanje in razvoj mladih glasbenikov. Tudi letos bomo gostili mednarodno priznane mentorje, kot so kitarist Jonathan Kreisberg, bobnar Colin Stranahan, pevkava Tawanda, saksofonist Luigi Grasso, basist Joshua Ginsburg, trobentač Boris Majcen in pianista Marko Črnčec in Blaž Pahor.« Maja Tomič, ki se je kot jazzovska vokalistka zadnja leta kalila tudi na Jazzinty delavnicah, pa glede letošnjega festivalskega programa dodaja: »Tudi letos bodo delavnice spremljali koncertni večeri, ki bodo od ponedeljka do sobote

napolnili mesto z jazzom. Program bo prepletal tradicionalni jazzovski izraz z aktualnimi smernicami in sodobnimi glasbenimi nazori ter predstavil uveljavljena imena ameriške, evropske in slovenske jazzovske scene skupaj z mladimi ustvarjalci, nosilci nove jazzovske generacije. Sreda bo, kot je že v navadi, namenjena koncertu mentorjev in nastopu prejemnika nagrade jazzon, sobota pa zaključnim nastopom udeležencev delavnic.«

Pomemben del festivalske produkcije Jazzinty še naprej ostaja tudi jazzon – edina slovenska skladateljska nagrada za jazz, namenjena mladim avtorjem, ki predstavlja enega ključnih razvojnih mehanizmov slovenske jazzovske ustvarjalnosti, saj poleg finančne in strokovne podpore nagrajencem omogoča koncertne priložnosti ter medijsko prisotnost. Skladateljska nagrada je sestavljena iz javnega natečaja, katerega skladbe bo letos pod koordinatorstvom Ane Čop ocenila strokovna komisija v sestavi Kaja Draksler, Kristijan Krajncan, Robert Jukič in Alja Kramar.

TUDI TUJCI NAM ZAVIDAJO ČISTOČO REK IN BREŽIN

Med novomeškimi nevladnimi organizacijami, ki letos obeležujejo okrogli jubilej, je tudi Ribiška družina Novo mesto. S skoraj 690 člani gre za eno od najštevilčnejših v državi, po besedah podpredsednika Črta Šuštarja pa so ponosni še na dejstvo, da imajo več kot sto mladih članov. Ti so najboljša popotnica, da bo dolenska lepota Krka z vsemi pritoki ostala čista in – kljub številnim ribičem in celoletnemu ribarjenju – dejansko polna rib.

Zmotno je namreč o ribičih, podobno kot o lovcih, meniti, da jih zanima zgolj lov, torej čim več rib bodisi za kosilo bodisi trofejo. »Čedalje več je 'ujemi-spusti' ribolova, tudi sam sodim mednje. Če že, imam na krožniku raje morsko ribo. Hkrati pa ni lepšega od ribolova na Krki. Ko lovim več ur in se domov vrnem praznih rok. Enako drugi dan. Tretjega pa pride nagrada, mogoče kakšen kapitalni ulov. Poslikam in vrnem nazaj v vodo,« pove Šuštar in doda, da je na Krki zelo popularen lov ščuke, trenutni rekord te ribe plenilke pa znaša 125 cm dolžine.

Med prednostmi ribarjenja v daljšem pogovoru tako niti enkrat ne omeni kakšne ribje specialitete, ampak vse ostalo, zaradi česar novomeška ribiška družina uspešno deluje osem desetletij. »Pri ribolovu gre za ta pristen stik z naravo. Gre za potrpežljivost in vztrajnost. Ne nazadnje tudi druženje na tekmovalnih ali delovnih akcijah, ki se jih mora udeležiti vsak član.«

Med slednje sodijo številne čistilne akcije okolja (RD Novo mesto upravlja z žužemberškim in novomeškim okolišem oz. okoli 350 hektarji vodnih površin; op. av.), urejanje ribiškega doma v Žužemberku, vzdrževanje pomolov, npr. pri njihovem ribniku Blato pri Trebnjem, urejanje ribolovnih mest, vzdrževanje tekmovalnih tras, vlaganje rib iz njihove ribogojnice Luknja, ukrepanje ob morebitnih onesnaženjih, tudi sodelovanje pri izlovih zaradi smukanja ali drugih izrednih izlovih: »Pri nas je pogosto na udaru Sušica, in ko so sušne razmere, imamo interventne izlove, s katerimi rešimo ribe pred poginom. Samo letos smo že pred junijem imeli dva.«

Po besedah podpredsednika izvajajo tudi ribiški gojitveni načrt, ki ga pripravi Zavod za ribištvo Slovenije, ponosni pa so na zelo pestro tekmovalno dejavnost v različnih tehnikah (lov rib s plovcem, s krmilnikom, muharjenje ...) in nekaj mladih državnih prvakov iz svojih vrst. Ob tem omeni še družinske tekme, na katerih tekmujejo le člani, s tem da sezona še zdaleč ni omejena le na toplejše mesece: »Zadnja družinska tekma je prvi vikend v decembru. Ribiči radi rečemo, da je vreme slab izgovor.« RD Novo mesto ima tudi zaposlene, vse svoje aktivnosti pa financirajo iz članarin in lastnih prihodkov, podpirata jih še MONM in Krka, d. d., Novo mesto.

Ob vsem naštetem skrbijo za ribiško upravljanje in ohranjanje populacij domorodnih vrst rib, izvajajo tudi nadzor, saj je po Šuštarjevih besedah kljub visokim finančnim kaznim še precej krivolova. Zakonit ribolov ne terja le ribiškega izpita, ampak tudi ribiške dovolilnice (vsak član lahko kupi največ 80 ribolovnih dni) in upoštevanje vseh pravil, ki določajo, koliko rib smejo uloviti, kakšne velikosti in vrste, v katerem letnem času ipd. »Sliši se veliko omejitev, a ta pravila niso sami sebi namen, saj z njimi ohranjamo čisto in živo naravo. In to moramo prenesti na mlade.«

Predsednik RD Novo mesto je Matjaž Pavlin, naš sogovornik pa je bil podpredsednik Črt Šuštar, ki je član že 25 let. Na posnetku s kapitalno ščuko, ki jo je po fotografiranju vrnil v Krko. osebni arhiv

Utrinek z enega številnih ribiških tekmovalj na Krki, ko udeleženci od drugod po Šuštarjevih besedah ne skoparijo s pohvalami nad čistočo reke in obrežja. Novomeški ribiči bodo 80-letnico obeležili jeseni s slavnostno sejo. osebni arhiv

Kot omenjeno, so v zadnjih nekaj letih podvojili število mladih članov, trenutno jih je 113. Stari so od 7 do 18 let, lovijo le v spremstvu mentorjev. Na vrsti delavnic in taborov jih učijo vsega o ribolovu, ribiški opremi, okoljevarstvu ... Po dopolnjenem 15. letu lahko postanejo pripravniki in v polletni pripravniški dobi opravijo usposabljanje, vsaj tri delovne akcije in pet ribolovnih dni z mentorjem, da se lahko sploh prijavijo na ribiški izpit.

Kako se jim pridružiti ali jih podpreti, najdete na njihovi spletni strani www.rdnovomesto.si.

»NAUČIL SEM SE, DA MORAM BITI HVALEŽEN ZA TO, KAR IMAM.«

Hvaležnost za zdravje in dejstvo, da Slovenija ni v vojni. Kako se odzvati ob epileptičnem napadu bližnjega. Da so razlogi za odvisnosti zelo raznoliki. In da stereotipi o smetarjih, slepih, muslimanih, odvisnikih in še kom – enostavno ne držijo. Tako so po izvedbi jubilejne, 30. Žive knjižnice Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto povedali njeni »bralci«.

Živa knjižnica deluje kot katerakoli druga knjižnica, le da so »knjige« osebe, pogosto deležne predsodkov, »branje« poteka v obliki krajšega pogovora, med katerim »bralci« iz prve roke izvedo, kaj od predsodkov sploh drži in kaj ne ... »Prvo Živo knjižnico smo izvedli leta 2013; v tem času smo gostovali po številnih srednjih in tudi osnovnih šolah, med drugim smo jo pred leti priredili v Franciji in Španiji. Jubilejna je ob podpori Urada RS za mladino in Ministrstva za kulturo potekala na Gimnaziji Novo mesto, po njej pa smo še eno izvedli na sedežu društva za več kot 40 udeležencev iz sedmih evropskih držav v okviru CERV projekta DiverCity – Gradnja vključenih družb in tradicionalno z njo odprli naš junijski festival Teden kultur,« je povedala vodja Žive knjižnice na DRPD Novo mesto Maja Žunič Fabjančič.

Po njenih besedah gre za po vsem svetu razširjeno metodo aktivnega dialoga, »s katero ozaveščamo in izobražujemo o človeških vrednotah in človekovih pravicah, spodbujamo razpravo o predsodkih in stereotipih v družbi.« Vsaka izvedba ponudi nekoliko drugačen izbor »knjig«, v vseh teh letih pa so med drugimi – tudi v sodelovanju z ostalimi novomeškimi društvi – gostili srednješolko na invalidskem vozičku, žrtev nasilja, nekdanjega odvisnika, begunce ali priseljence iz različnih koncev sveta, epileptika, slepega športnika, naglušno osebo, predstavnike različnih ver ..., nazadnje se je naboru pridružil delavec novomeške komunale, ki svoj smetarski poklic uspešno promovira tudi na družbenih omrežjih.

»PRISLUHNI DRUGIM, PREDEN JIH OBSOJAŠ«

»Nenehno smo na preži za novimi »knjigami«, tako da dobrodošli vsi, ki so pripravljeni spregovoriti o svojem življenju, tudi stiskah in rešitvah. V današnjem času dezinformacij je vsak pristen stik oz. pogovor več kot dobrodošel, po »branjih« pa so za izkušnjo zelo hvaležni oboji, tako »knjige« kot »bralci.« še razkrije »glavna knjižničarka«.

Njenim besedam o dobri izkušnji pritrjujejo rezultati anonimnih anket, ki jih izvedejo po »branjih«. Na jubilejni Živi knjižnici so tako mladi iz Brežic, Tržišča, Ptuja in Novega mesta na vprašanje, kaj se jim je najbolj vtisnilo v spomin, med drugim odgovorili: *Življenje je lahko zanimivo, tudi če ne vidiš; Kako smo se sporazumeli, celo če imamo tako različne izkušnje; Da ljudje zmorejo vse; Prijaznost knjig; Navdušilo me je, koliko znanja lahko dobiš. Spoznaš poglede z novih zornih kotov; Kako lahko različne stvari zelo vplivajo na to, da nekdo postane zasvojen, in kako težko je včasih to opaziti.*

Nič manj navdihujoči niso bili odgovori na vprašanje, kaj so se naučili: *Naučila sem se, da moram ceniti to, da Slovenija ni v vojni, saj sem slišala, kako težko je za posameznika zapustiti državo in družino; Življenje je treba gledati s širšega zornega kota in bolj pozitivno; Kako pravilno ravnati ob epileptičnem napadu osebe; S čim se spopadajo naglušni ali slepi ljudje; Da moram biti hvaležen za to, kar imam; Vedno se moramo postaviti v kožo drugega, da vemo, kako mu je; Ja, da moraš prisluhniti drugim, preden jih obsojaš.*

Jubilejna 30. Živa knjižnica je konec aprila v okviru mreže Unesco pridruženih šol potekala na Gimnaziji Novo mesto in radovednim »bralcem« ponudila kar 14 zanimivih »knjig«. arhiv DRPD Novo mesto

TEDEN V ZNAMENJU SODELOVANJA IN ODPRTOSTI

Meseca maja, ko v Sloveniji še bolj kot sicer slavimo prostovoljstvo, poteka tudi tradicionalni Krkin teden humanosti in prostovoljstva. Letošnji je že 13. leto zapored pokazal moč solidarnosti in medsebojne podpore, ki, po zaslugi »zelenih majic«, presega vse rekorde in seže tudi zunaj državnih meja. Dodatne pomoči so bili vnovič deležne številne novomeške nevladne organizacije in javni zavodi.

Letošnji Krkin teden humanosti in prostovoljstva so javnosti predstavili na sedežu Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, v nadaljevanju pa so »prijazne zelene majice« otrokom priseljskih družin nudile učno pomoč, zanje pripravile delavnico smutijev, v Ločni so gostili večjo skupino ukrajinskih beguncev ... Andrej Križ

S sprejemi, kuharskimi delavnicami, družabništvom, plesom ipd. so popestrili dneve tudi stanovalcem Doma starejših občanov Novo mesto. Na posnetku nastop Mešanega pevskega zboru Krka, ki deluje že vse od leta 1971. Andrej Križ

Humanitarnim organizacijam vsak dodaten par prostovoljskih rok pomaga pri uresničevanju njihovega poslanstva, tj. pomagati ljudem. Utrinek iz humanitarnega centra Območnega združenja Rdečega križa Novo mesto. Andrej Križ

Pomoči krkašev so bili veseli tudi člani in članice Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Andrej Križ

Krkaši kvodajalstvo in prostovoljstvo podpirajo že desetletja in nobena skrivnost ni, da kar 17 kulturnih in športnih klubov oz. društev nosi njihovo ime, pri vrsti drugih, tudi humanitarnih, pa so glavni pokrovitelj. Dodaten zagon solidarnosti pokažejo ob svojem tradicionalnem tednu humanosti in prostovoljstva, ki je letos potekal od 11. do 16. maja, in sicer tako v Novem mestu in drugih slovenskih krajih kot še v 24 drugih državah, kjer ima Krka svoje poslovne enote.

S sloganom *Radi pomagamo* je letos blizu tisoč krkašev v prepoznavnih zelenih majicah zaplesalo in zapelo s stanovalci 23 domov starejših občanov, se igralo z varovanci 19 zavodov in šol s prilagojenim programom, pomagali so tudi v

zavetiščih za živali ... »Med drugim smo pri Rdečem križu in Slovenski karitas sodelovali pri pripravi živilskih paketov ter osebam iz ranljivih skupin pomagali pri vsakodnevnih opravilih, od čiščenja bivalnih prostorov do osnovnih popravil,« je le nekaj akcij orisala vodja Krkine Službe za odnose z javnostmi Teja Lesjak.

Po njenih besedah so med drugim zbrali 2,4 tone oblačil in drugih potrebščin ter 51 kg hrane za živali, pripravili 960 živilskih paketov, darovali kar 65 litrov krvi ... Teden so zaključili z dnevom odprtih vrat v Novem mestu, ko jih je obiskalo več kot 1600 slušateljev Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.

STOPIGORART

HRAM
UČENOSTI

Ko strast do učenja med učiteljicami preseže okvir tistega, kar naj bi šolniki nudili učencem, se rodijo prekrasne stvari. Na Osnovni šoli Stopiče imajo – StopiGorArt. Njene štiri učiteljice, Maja Klobučar, Ana Maresič Vidic, Melita Štangelj in Jasmina Subič Tomašič, so pred časom prevzele v roke organizacijo šolskih prireditev, kar pa je kmalu preraslo v nekaj več.

Takole ponosno so se postavili nastopajoči in njihove mentorice v KC Primoža Trubarja po uspešno odigrani predstavi. 📸 Robert Kokol

Podpis fotke: Utrinek s predstave Dekle, obljubljeni soncu v KC Primoža Trubarja v Sentiernju. 📸 Robert Kokol

V celo toliko več, da je gledališka skupina StopiGorArt, pod okriljem katere vadijo stopički učenke in učenci, lani na 22. otroškem festivalu gledaliških sanj v Ljubljani s predstavo **Bajka o svetlobi** zmagala v kategoriji za najboljšo kostumsko, scensko in glasbeno izvedbo med 36 gledališkimi skupinami iz vse Slovenije. Njihova letošnja predstava **Dekle, obljubljeni soncu** pa je bila toplotno sprejeta tako na matični šoli kot na območnem srečanju otroških gledaliških skupin Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Da se za tovrstno dejavnost in nadobudne mlade gledališnike na stopički šoli ni bati, skrbita učiteljici v prvem razredu **Vilma Trampuš in Maja Klobučar**, ki sta letos s prvošolčki pripravili pravo

delo v gledališki skupini StopiGorArt? Takole odgovarjajo v en glas: »Biti mentorice učencem za nas ni le vodenje vaj in priprava predstav. Je prostor, kjer skupaj rastemo. Naša skupina predstavlja nekakšen krog zaupanja in oder življenja, pri čemer učenci lahko raziskujejo, kdo so, brez strahu pred napakami. Tukaj smejo poskusiti, se smejeti, jokati, delati napake in znova vstati. Tu se gradijo samozavest, prijateljstvo in občutek pripadnosti. StopiGorArt je skupnost, v kateri drugačnost postane moč in kjer vsak otrok dobi svoj prostor pod žarometi. In prav to, biti del njihove poti, opazovati njihov razvoj ter jim pomagati odkrivati lasten glas, je največje poslanstvo in hkrati privilegij.«

glasbeno-gledališko poslastico – dramsko uprizoritev pravljice Grigorja Viteza **Zrcalce**. Na predstavo so povabili svoje družine, babice in dedke, ki so bili z vidnim navdušeni, učiteljici pa sta bili neizmerno ponosni na mlade ustvarjalce, prvošolčke, ki so predstavo odigrali tudi za druge učence na šoli.

Gledališka skupina StopiGorArt se je rodila spontano, saj učiteljicam nikoli ni bilo dovolj, da bi ustvarjale samo klasične zgodbe. Vedno so jih skrbno izbirale in v njih iskale močno sporočilnost, saj so želele otrokom omogočiti izkušnjo, ki gradi samozavest, empatijo in sodelovanje. Gledališče namreč, kot poudarjajo učiteljice, ni le učenje besedila, temveč učenje poslušanja, sprejemanja drugačnosti, vztrajnosti in zaupanja vase. Kot meni **Jasmina Subič Tomašič**, videti otroka, ki morda na drugih področjih ni najbolj uspešen, na odru pa pokaže svoj talent, zraste in odkrije svoj glas, je največja nagrada in najlepša motivacija za nadaljnje ustvarjanje.

Delo – režijo, dramatisacijo, scenografijo, kostumografijo – si razdelijo sproti, saj vse uživajo v vsem. Idej jim ne manjka, pravi **Ana Maresič Vidic**: »Najprej pogledamo, kaj nas najbolj pritegne in kaj bi bilo otrokom v izziv ter bi jim omogočilo največ ustvarjalnosti. Izberemo takšen tekst, ki odpira vprašanja in pušča prostor za razmislek.« In kako poteka delo z mladimi? **Melita Štangelj** pojasnjuje: »Zelo zanimivo se nam zdi, da tudi najbolj tihi, zaprti učenci v svojih vlogah zaživijo. Delo na vajah je vedno pestro, polno čustev.« Kaj pa otrokom pomeni to doživetje? **Maja Klobučar** izpostavi, da »otroke pri gledališču najbolj pritegne celotno doživetje odra. Ta poseben trenutek jim daje občutek pomembnosti in odgovornosti. Ko si nadenejo kostum, niso več samo oni – postanejo junaki, živali, predmeti ali povsem drugačni liki. Na odru pogosto pokažejo več poguma in samozavesti, kot bi si sami mislili.«

Spodbudne besede, skupne vaje, občutek, da so del ekipe – vse to otrokom daje varnost in samozaupanje. Naučijo se zaupati vase, vztrajati, pokazati svoj talent, izražati čustva, sprejemati drugačnost; skozi celoten proces rastejo kot osebe. Kaj pa učiteljicam pomeni

OD STABILNEGA RAZVOJA DO KLJUČNEGA AKTERJA STANOVANJSKE POLITIKE V NOVEM MESTU

Javni stanovanjski sklad Mestne občine Novo mesto je v zadnjih letih postal eden pomembnejših nosilcev lokalne stanovanjske politike. Po zelo uspešnem letu 2025 Sklad napoveduje nadaljnjo rast, širitev stanovanjskega fonda in razvoj novih oblik pomoči pri reševanju stanovanjskega vprašanja. O doseženih rezultatih in načrtih za prihodnost smo se pogovarjali z direktorjem mag. Bojanom Rajerjem.

Leto 2025 je bilo za Sklad zelo uspešno. Kaj bi posebej izpostavili?

Leto 2025 je bilo za JSS MONM prelomno. Uspelo nam je doseči največjo rast stanovanjskega fonda od ustanovitve Sklada, oddali smo rekordnih 188 stanovanjskih enot in šest študentskih postelj, obenem pa skoraj podvojili prihodke iz najemnin. Posebej pomembno pa je dejstvo, da smo prvič ustvarili več lastnih prihodkov, kot je znašal transfer za redno delovanje iz občinskega proračuna. To pomeni, da Sklad postaja vse bolj finančno stabilen in razvojno samostojen.

Kaj pomenijo ti rezultati za občane Novega mesta?

Predvsem večjo dostopnost do stanovanj. Za številkami stojijo konkretne zgodbe ljudi. Več kot 400 občank in občanov je v lanskem letu pridobilo varnejše in stabilnejše bivalno okolje. Skoraj polovica vseh stanovalcev v novih stanovanjih je mlajših od 25 let, kar jasno kaže, da Sklad pomembno prispeva k izboljšanju položaja mladih in mladih družin v Novem mestu.

V Sloveniji se veliko govori o stanovanjski problematiki. Kakšna je situacija v Novem mestu?

Novo mesto ostaja gospodarsko in demografsko zelo dinamično okolje. Zaposlenost

je nad slovenskim povprečjem, prebivalstvo raste, s tem pa rastejo tudi pritiski na stanovanjski trg. Povpraševanje po dostopnih stanovanjih je veliko. To potrjujejo tudi naši razpisi, pri čemer se je na dva največja razpisa prijavilo več kot 430 prosilcev. Prav zato je vloga Sklada danes še pomembnejša kot pred nekaj leti.

Kakšni so glavni cilji Sklada v prihodnjih letih?

Naš cilj ni biti pasiven ali zgolj statičen opazovalec stanovanjske situacije v občini Novo mesto. Želimo postati osrednji akter pri celostnem reševanju stanovanjskih vprašanj v lokalnem okolju. To pomeni nadaljnje povečanje fonda javnih najemnih stanovanj, razvoj novih modelov, kot so deljeno lastništvo, rentni odkup in druge inovativne oblike stanovanjske podpore, tudi z vključitvijo lokalnega gospodarstva, ter še večjo pomoč mladim, starejšim in socialno ranljivim skupinam.

Torej Sklad ne bo zgolj najemodajalec?

Nikakor ne. Stanovanjska politika se spreminja in temu se moramo prilagoditi tudi stanovanjski skladi. Danes ljudje potrebujejo različne oblike pomoči – od neprofitnega

najema do začasnih rešitev, subvencij, stanovanjskih zamenjav in dolgoročnih modelov za lažji dostop do prvega doma. Želimo razvijati sodoben, fleksibilen in socialno odgovoren sistem, ki bo znal odgovoriti na potrebe različnih generacij.

Kako pomembna je pri tem finančna stabilnost Sklada?

Zelo pomembna. Brez stabilnega poslovanja ni mogoče dolgoročno razvijati stanovanjskih projektov. V letu 2025 smo uspeli zmanjšati zadolženost, izboljšati likvidnost in ob tem izvesti največji obseg aktivnosti doslej. To nam daje dobro osnovo za prihodnja leta. Pomembno je tudi, da smo ob povečanem obsegu dela uspeli izboljšati učinkovitost postopkov in skrajšati čas dodeljevanja stanovanj.

Kakšno vlogo bo imel Sklad v razvoju Novega mesta do leta 2030?

Prepričan sem, da zelo pomembno. Stanovanja niso samo socialno vprašanje, ampak tudi razvojno vprašanje mesta. Če želimo, da Novo mesto ostane privlačno za mlade, družine, strokovnjake in gospodarstvo, moramo zagotavljati dostopna in kakovostna bivališča. JSS MONM želi biti eden ključnih nosilcev tega razvoja – ne le kot pasiven lastnik stanovanj, ampak kot aktiven soustvarjalec kakovostnega življenjskega okolja.

arhiv sklada

UGODNA POSOJILA Z GARANCIJO IN SUBVENCIO OBRETNOSTNE MERE

V Razvojnem centru Novo mesto tudi v letu 2026 malemu gospodarstvu Jugovzhodne Slovenije nudimo ugodna namenska posojila z garancijami iz sredstev garancijske sheme za dolenjsko (gsd) in subvencijo obrestne mere (som).

GSD že 27 let izvajamo v sodelovanju z 19 občinami regije, med njimi tudi z Mestno občino Novo mesto, ter s tremi poslovnimi bankami (NLB, d. d., Delavsko hranilnico, d. d. in Hranilnico LON, d. d.).

Upravičenec lahko pridobi:

1. UGODNO POSOJILO do 150.000 € in
2. GARANCIJO v višini od 60 do 80 % odobrenega posojila.

Sredstva so namenjena za vlaganje v:

- osnovna sredstva (opredmetena in neopredmetena), tudi nakupe tovornih vozil,
- obratna sredstva in
- zaposlovanje.

Na razpis se lahko prijavijo:

- mikro in mala podjetja,
 - samostojni podjetniki,
 - fizične osebe z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji,
 - zavodi, zadruga, socialna podjetja in društva, v povezavi z opravljanjem tržne dejavnosti.
- Razpis je odprt do 31. 3. 2027.

V shemi SOM pa letos sodeluje 13 občin regije in med njimi s pomembnim vložkom tudi Mestna občina Novo mesto.

S KOLESOM PO DOLENJSKI

Dolenjska nas že od nekdaj vabi na kolo – po znanih cestah, med vinogradi, ob reki Krki in skozi gozdne poti, ki jih marsikdo od nas uporablja vsak teden. Prav zato je nov kolesarski vodnik S kolesom po Dolenjski dobrodošla novost tudi za domačine Novega mesta in širše regije. Ponuja svež pogled na že poznane poti ter ideje, kako domače kraje doživeti nekoliko drugače.

Vodnik je požel veliko zanimanja, saj je prva izdaja pošla po nekaj tednih in je bil potreben ponatis. Da bo tako, je bilo jasno že ob izdaji na februarjem sejemu Alpe-Adria, na katerem so obiskovalce najbolj pritegnile aktivne vsebine v naravi.

Med najbolj iskanimi gradivi je bil prav vodnik, ki na enem mestu predstavlja več kot 20 poti po vseh 12 dolenjskih občinah, združenih v destinacijo. Raznolike trase so prilagojene različnim vrstam kolesarjenja – od cestnega in gravel do družinskih izletov.

Vodnik, ki ga je destinacija Dolenjska pripravila skupaj z izkušenim kolesarskim vodnikom Rokom Petrovičem, združuje označene poti različnih zahtevnosti, dolžin in podlag, zato si lahko vsak izbere traso po svoji meri – naj bo to sproščen popoldanski krog ali resnejši vzpon čez dolenjske griče. Posebna prednost je možnost prenosa GPX sledi, kar olajša načrtovanje in raziskovanje tudi manj znanih poti.

Za dodatne namige in navdih lahko pobrsate tudi po blogu Dolenjska,

kolesarski raj na spletni strani www.vitdolenjska.eu. Z namenom spodbujanja kolesarstva v regiji pa je bil v začetku maja organiziran tudi prvi Dolenjski brevet s startom in ciljem v Novem mestu, ki je povezal ljubitelje daljših razdalj in raziskovanja pokrajine in se ga je udeležilo več kot 60 kolesarskih navdušencev.

Tiskana izdaja vodnika je na voljo v turistično-informacijskih centrih po Dolenjski. Čeprav so poti domače, jih vodnik predstavi na način, ki znova prebudi radovednost – in morda odkrijemo kotic, mimo katerega smo se že večkrat peljali, pa ga še nismo zares doživeli.

POLETJE, KI GA NAJDEŠ DOMA

Poletni dnevi so kot nalašč za kratke izlete, sprostitve v naravi, raziskovanje domačih krajev in okušanje lokalnih dobrot. Na območju Dolenjske in Bele krajine lahko prav zaradi uspešno izvedenih projektov LAS Dolenjska in Bela krajina (LAS DBK) doživimo številne zanimive zgodbe, ki povezujejo naravo, tradicijo, turizem in aktivno preživljanje prostega časa. Če iščete idejo, kako preživeti poletni dan, vas vabimo, da odkrijete nekaj skritih koticov in doživetij, ki so nastala tudi s pomočjo evropskih sredstev in povezovanja lokalnih skupnosti.

Urban Hrastrnik

OSVEŽITEV V TERMALNI VODI KLEVEVŠKE TOPLICE

V vročih poletnih dneh je obisk Klevevških toplic odlična izbira za pobeg v naravo. Naravni termalni izvir pod starimi grajskimi razvalinami ponuja prijetno osvežitev in sprostitve v objemu narave. Urejene poti in izboljšana dostopnost, ki sta tudi rezultat projekta in sodelovanja lokalnega okolja, privabljajo številne obiskovalce od blizu in daleč. Treba je spomniti – Klevevž je naravna vrednota, zato ga obiskujemo spoštljivo, ohranjamo čistost okolja in naravo varujemo tudi za prihodnje generacije.

PODAJTE SE NA KOLESARSKI IZLET DO NARAVNIH IN KULTURNIH ZGODB

Številni projekti LAS DBK spodbujajo trajnostno mobilnost z urejanjem kolesarskih poti, postavitvijo kolesarskih postaj ter možnostjo izposoje koles in e-koles. Po urejenih poteh se lahko odpravite do vodnega biotopa v Zalogu, kjer boste lahko opazovali in spoznavali več kot 100 vrst ptic ter redke ogrožene rastline in živali, ki so uvrščene v Naturo 2000. Ljubiteljem kulture pa priporočamo obisk Muzeja Lojzeta Slaka in Toneta Pavčka v Mirni Peči, ki z interaktivnimi vsebinami predstavlja življenje in delo dveh pomembnih dolenjskih ustvarjalcev.

ODKRIJTE LOKALNO KULINARIKO IN DOMAČE ZGODBE

Poletje je tudi čas okusov. Obiščite lokalne tržnice, turistične kmetije in ponudnike domačih dobrot, pri čemer lahko

poskusite domač kruh, sire, med, sezonsko sadje, dolenjske mesnine in kozarec cvička. Takšni obiski niso le kulinarčno doživetje, pač pa tudi priložnost, da podprete lokalne zgodbe in ljudi, ki soustvarjajo življenje na podeželju. »Dobrote Dolenjske« na Glavnem trgu v Novem mestu vam vse to ponudijo na enem mestu – blagovna znamka namreč povezuje lokalne ponudnike, ki ohranjajo tradicijo domače pridelave in ponujajo pristne izdelke iz našega okolja.

NA POT PO TEMATSKIH IN UČNIH POTEH

Če poletje radi preživljate aktivno, vas vabijo številne tematske in učne poti na območju LAS DBK. Med zanimivejšimi doživetji je obisk domačije Zupančič v Beli krajini, kjer lahko spoznate skrivnostno črno človeško ribico, ali sprehod po Šentjernejski učni poti, ki razkriva bogato naravno in kulturno dediščino območja. Športnim navdušencem pa priporočamo obisk Mirne, kjer so na voljo učilnica na prostem, pumptrack, poligon za razvoj gibalnih sposobnosti in rusko kegljišče.

POLETJE DOMA – PRILožNOST ZA NOVA ODKRITJA

Najlepša doživetja niso nujno daleč od doma. Tudi v našem lokalnem okolju se skrivajo naravne posebnosti, okusi in koticiki, ki so jih pomagali soustvariti projekti LAS DBK. Naj bodo letošnji poletni dnevi priložnost za raziskovanje Dolenjske in Bele krajine, podpora lokalnim ponudnikom ter odkrivanje zgodbe, ki povezujejo ljudi, naravo in dediščino našega prostora.

								SNOV IZ KVASOVK ZA VZHAIJANJE TESTA	AMERIŠKI IGRALEC (GERE)	PROSTOR, KI JE NASTAL Z IZKOPAVANJEM, IZKOP	PRIDEVEK, VZDEVEK	GERMANSKI OREL			
SESTAVIL: PETER UDIR							TUNIZIJSKA PESNICA (INES)	HRIBOVJE NA VZHODU GRČIJE, NAD OBALE TESALJE	KAR VPLIVA NA RAVNANJE, ODLOČITVE	KEMIJSKI SIMBOL ZA RADON	KRAJ NA HRVAŠKEM, OB MURTERSKEM KANALU	ČASTNI NASLOV V FRANCIJI			
PRINOS USTRELJENE DIVJADI K LOVCU													ODGOVOR NA POZDRAV GOSPOD V IT. OKOLJU		
POSLOVNEŽ													OČE FR. PISATELJICA (GEORGE, 1804-1876)		
AMERIŠKI BOKSAR (MUHAMMAD, 1942-2016)									SILOVITOST	ŠARENICA V OČESU			ŽENSKA, KI ŽGE ALI PRODAJA APNO	ČOLN ZA RAFTING	
ŠPANSKI BEZEG													RIBIČ, KI LOVI S SAKOM		
SLAVKO OSTERC								KROŽIŠČE					NAPRAVA NAD ŠTEDILNIKOM		
INDIJANSKO LJUDSTVO V JUŽNI AMERIKI											VEČ OVC, OVCE			NECA FALK	
							MAVEC	DRUGO IME ZA VITAMIN B6	STAJA ZA ŽIVINO					NEODLOČEN POLOŽAJ PRI ŠAHU	
SLOVENSKA SOPRANISTKA (ALENKA)												ODPOSLANEC			SAMICA TIBETANSKEGA GOVEDA
SUDANSKO LJUDSTVO, TUDI IBOJI										IZRASTEK V GOBČIH KITOV				KRAMPU PODOBEN GORNIŠKI PRIPOMOČEK	
FELJTONISTKA										LISA MCGRILLIS				KATJA ŠULC	
UŠ, KI SE ZADRŽUJE MED SRAMNIMI DLAKAMI														RIŽEVO ŽGANJE	

ABASSI - tunizijska pesnica (Ines); ACKER - nekd. belgijski premier (Achille Van); ADERMIN - drugo ime za vitamin B6;

Geslo križanke, pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka.

Ime in priimek:

Geslo križanke, svoje ime in priimek ter naslov prebivališča lahko pošljete tudi po elektronski pošti na kabinet@novomesto.si.

Naslov:

Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 6. 7. 2026, in med njimi izžrebali 10 nagrajencev, ki bodo prejeli priložnostna darila.

Iskano geslo:

Avtor križanke: Peter Udir

Poletje v Novem mestu

Julij

Arthouse Alumni: Pojdi, kamor te vodi srce 1. 7. - 30. 7. Galerija Kocka	Otroški svet 1. 7. - 24. 7., vsak delovnik od 10. do 12. ure atrij Gostišča na trgu	Rudi Potepuški 2. in 3. 7. Glavni trg	Poletni filmski večeri 2. 7. - 30. 7. vsak torek in četrtek ob 21.00 Kulturni center Janeza Trdine	Festival Novomeško poletje 8. 7. ob 20.00 Bakalina Velika Park rastoče knjige	Novomeški poletni večeri 9. 7. 2026 Glavni trg
Grem domov v Novo mesto 11. 7. ob 19.00 Glavni trg	Skoki v Krko 12. 7. od 16.00 Kandijski most	Novomeški poletni večeri 14. 7. Glavni trg	Festival Novomeško poletje 15. 7. ob 20.00 Sound of Slovenia Park rastoče knjige	Novomeški poletni večeri 16. 7. Glavni trg	Novomeški poletni večeri 21. 7. Glavni trg
Festival Novomeško poletje 24. 7. ob 21.00 Plateau družina & Martina et al. Glavni trg	Novomeški poletni večeri 30. 7. Glavni trg				

Avgust

Festival Novomeško poletje 1. 8. ob 22:00 Ana Pupedan Glavni trg	Ana Škarjak Kotar: Who Cares? (Kdo skrbi? Koga briga?) 3. 8. - 11. 9. Galerija Kocka	Poletni filmski večeri 4. 8. - 13. 8., 25. - 27. 8. vsak torek in četrtek ob 21.00 Kulturni center Janeza Trdine	Festival Novomeško poletje 12. 8. ob 20.00 Avtomobili duo - Marko in Mirko Vuksanovič Park rastoče knjige	Novomeški poletni večeri 13. 8. Glavni trg	Novomeški poletni večeri 14. 8. Glavni trg
Festival Jazzinty 17. 8. - 22. 8., vsak večer od 20.00 ploščad pred KCJT, Park Rastoče knjige, Glasbena šola Marjana Kozine	Reku reku, festival pripovedovanja 26. 8. - 28. 8. Glavni trg	Komedija: Matjaž Javšnik, Norišnica 27. 8. Bistro Situla	Festival Novomeško poletje 28. 8. ob 20.00 Bort Ross in Nomadi z gosti Muzejski vrtovi	Koncert: Žan Serčič 28. 8. Bistro Situla	Igre prijateljstva 28. 8. - 30. 8. ŠD Marof, ŠD Leona Štuklja, ŠC Livada, OŠ Šmihel, OŠ Stopiče, KCJT

September

Vpis abonmajev 2026/27 1. 9. - 11. 9. Kulturni center Janeza Trdine	Na robu poletja z Andrejem Rozmanom - Rozo 3. 9. ob 18.00 Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto	Na robu poletja z Erikom Valenčičem 10. 9. ob 18.00 Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto
Na robu poletja s Sonjo Javornik 17. 9. ob 18.00 Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto	Svetovni dan turizma - dan odprtih vrat TIC Novo mesto 27. 9. TIC Novo mesto	